

GERGEF

Edebiyat Dergisi

Yıl: 5 Sayı: 30 Kasım-Aralık 2025

19 MAYIS GAZETESİ VE MATBAASI ADINA
DERGİNİN SAHİBİ VE SORUMLU YAZI İŞLERİ
MÜDÜRÜ

ADİL ATICI

GENEL YAYIN YÖNETMENİ

RECEP ŞEN

EDİTÖR

AHMET KAFKAS

YAYIN KURULU

RECEP ŞEN

AHMET KAFKAS

MEHMET OSMANOĞLU

EMRE KOÇ

ÇAĞLAR SARITAŞ

SELİM ERDOĞAN

SON OKUMA

MEHMET OSMANOĞLU

TASARIM

EMRE KOÇ

GERGEF WEB

www.gergefedebiyatdergisi.com

E-POSTA ADRESİ

gergefedebiyatdergisi@gmail.com

SOSYAL MEDYA

İnstagram: **@gergefedebiyatdergisi**

Twitter: **@gergefedebiyat**

Facebook: **@gergefedebiyatdergisi**

YAYIN TÜRÜ

Sürekli Yayın

İki Aylık e-dergi

Dergimiz iki ayda bir kendi internet sayfasında E-Dergi olarak yayımlanmaktadır, ücretsizdir. Yayınlanan eserlere telif ücreti ödenmez. Gönüllülük esastır. Eserlerin hukuki sorumluluğu yazarlarına aittir. Gergef Edebiyat Dergisinden yapılan alıntılarda kaynak gösterilmesi zorunludur.

"Kalan Camii'nin minaresi, bütün Orta Asya'da Moğol istilâsı öncesinden kalabilen birkaç yapıdan biri olması dolayısıyla da önemlidir. Minare, bu ilk camiden günümüze kadar gelen orijinal Karahanlı minaresi olup Arslan Han'ın adıyla 521 (1127) tarihini veren kitâbeye sahiptir. Tamamlandıktan kısa bir süre sonra üst kısmı kendiliğinden yıkılmış ve yine Arslan Han tarafından yaptırılmıştır." (DİA, Md."Kalan Camii") Kalan Camii, Buhara, Özbekistan.

4	Yemen'e Ağıt Ahmet URFALI	38	İçten Sükût Davut MORTAŞ
7	Susmayı Öğrenmek Akif DUT	39	Sinemdeki Hüzün Buse DİLKİ
8	Nedamet Polat KAYACIK	41	Haikularla Kedinin Beş Hâli Bekir OĞUZBAŞARAN
11	Sus Yüreğim İbrahim ŞAŞMA	42	Gurbette Kalan Sesler Nilüfer AKINGÜL
12	Beklesin Beni M.Nihat MALKOÇ	44	Pıştim de Geldim Nurullah ÖZDEMİR
13	Ozan Yusuf Polatoğlu Hayatı, Eserleri ve Şiir Sohbeti:"Sevdiğim" Haluk TANRIVERDİ	45	Aşk Üzzerine Nur DİNÇKAN
16	Gibilerden Sor Beni M.Burak TUNAY	48	Gülsüm'ün Yıldızları Halil İbrahim Ünlü
17	Garip Garip Yaşıyorum Hızır İrfan ÖNDER (Sükûti)	50	Bîçâre Gönlüm Bendedir Kapına Ya Mevlânâ Emel ORTAKÇI
18	Söz Uçar Yazı Kalır Bayram POLAT	51	Zamanda Saklı Sessiz Alparslan KILINÇ
20	Sibernetik İlminin Babası ve İlk Robotu Çalıştıran Bilge Cezeri'ye Yolculuk Ramiz AYDIN	54	Bamteline Hüzün Düştü Gönlümün Arife ÖZDEN
30	Yol ve Biz Recep ŞEN	55	Yedi Perde, Aşkın ve Şefkatin Sancağı Hz.Muhammed (SAV) Fatih YILMAZ
31	Sensiz Geceler Mehmet GÖZÜKARA	57	Ateş Geçidi Müjdat Barut
32	Kaybolan Şöhret Ülkü Duran BULUT	58	Üzülme Nuri PEKSÖZ
34	Ey Anadolu Yahya ÖZKÖK	59	Sen Yoluna Ben Ölüme Seher ERCAN
36	Çelişkili Niyet ve Korku Abdülhakim ÇİFTÇİ	61	Radyolar Gece Hüzün Çalar Ahmet KAFKAS

YEMEN'E AĞIT AHMET URFALI

-1914'te Yemen 117. Nizamiye Alayı, 2.Tabur, 2. Bölük Çavuşu Dedem Ahmet Urfalı'nın aziz hatırasına armağan olsun.-

A-Anadolu'da Yürek Burkuntusunun Adı Yemen'dir

Bir ağıt gidip de gelmeyenlerin hazin hikâyesi
Buruk hatıralarla yüreklere kazınmış

Adı Yemen'dir

Kimsesiz yetimlerle anaların feryadı
Kara bir yazgı alınlara yazılmış

Adı Yemen'dir

Bir çığlık gözyaşlarıyla ıslanmış
Acısı her acıdan büyük ve dayanılmaz

Adı Yemen'dir.

Anadolu'da yeşeren nadide goncaların
Çöl rüzgârlarında açmadan solmasının

Adı Yemen'dir.

Bir başka gökyüzü bir başka dünya
Tanımı içinde kavuran çölün ve acı kahvenin

Adı Yemen'dir

Yolların sonunda ölümün soğuk yüzü
Uzak vatanların Anadolu'daki depremi

Adı Yemen'dir

Her dağının zirvesinde bir kartal yuvası sanki
Başı dumanlı Osmanlı kalelerinin mekânı

Adı Yemen'dir

Türküsi dillerde hüznü gönüllerde büyümüş
İsyanı millet-i necibe'nin şanlı orduya

Adı Yemen'dir

Gat çığneyen savaşçının çekip çekip vurduğu
Bedende derin açılan cembiye yarası

Adı Yemen'dir

Karanlık zindanlara hapsedilen hilâlin
İhanetlerle örülmüş bir kör kuyusu

Adı Yemen'dir

Söylenir efsanesi Saba Melikesi'nin
Bu yüzden denmiştir mutluluk ülkesi

Adı Yemen'dir

B-Kara Yazgılı Nesil

Biz gül bahçelerinde gezmedik gül koklayarak
Kan gördük savaş meydanlarında yenilgilerle
Ölümlerle tanıştık uzak vatanlarda
Mezar yerlerimizi göremedi analarımız
Söylemedik sevda türkülerini yaz akşamlarında
Ağıt ve marşlarda sızladı acılarımız
Büyük hasretler çektik, büyük ümitlerle yaşadık
Müjdeler getirmede doğan güneşler sabahlara
Hem karlı dağlardaydık, hem kızgın çöllerde
Aynı hüznü dolaştırdık yorulmuş gönlümüzde
Kadınlarımız dul kaldı, çocuklarımız yetim
Yas tuttu Anadolu'da yoksul şehirlerimiz
Gencecik şehit oldular gök ekinler biçmiş gibi
Yumuşak yataklarında değil taş ile toprak üstünde

C-Yedince Ordu Çekilirken

Yemen'in mor ufukları ağlıyor geçmişin hayaliyle
Dört yüz yıllık macera son buluyor nihayet
Ellerimizden silahları aldılar, kaybettik gururumuzu
Savrulsun Tihâme Çölü'nün kızgın kumları
Devlet-i Âliye'nin son sözüydü, son umudu
Yorgun bir gayretti, yorgun bir çırpınış
Anadolu'nun ağıtı, isyanı ve çığlığı mâveradan
Saplansın aldanmışların yüreğine Yemen'in cembisesi
İslam'ın kilitli kapısıydı o kanlı Yemen
Asırlarca nöbetini Mehmetçik'in tuttuğu
Bir İngiliz fitnesiyle bozuldu hasbahçeler
Yıkılsın San'a'nın sivri tepeleri, yalçın dağları
Esaretle bitiyor Yemen Destanı, yenilmişlikle
Veysel Karani ağlasın, ufuklar yas tutsun

Ağlasın şehitler öksüz kalışlarına hüzünlenerek
Dövünsün bağlı Araplar "Allah yensuru âl-i Osman" deyip
*

D-Dilimizde Ağıtlarla Anılan Ülke

Yemen kaybedilmiş vatansın
Adın her anışta düğümленir boğazlarda
Romalılar talihli Arabistan derdi sana
Araplar mutlu Yemen
Bize neden hüzün verdin Yemen
Dilimde bir ağıt gibi yakıcıdır adın
Türkler Mezarlığı'dır yürekleri kavuran
Yaman da denir çektiğin acılardan ötürü
Son vilayetsin benden çalınan
Gurbet misin, sıra mısın
Kaybedilmiş vatan mısın şehitlerden emanet

*"Allah yensuru âl-i Osman" (Allah; Osmanlı'ya yardım eylesin.)

E-Elveda Yemen

Bir gençlik bırakıyorum
bir umut bir hayal
Sıcak çöl rüzgârlarında savrulmuş
Şehitlerimi bırakıyorum yetim
bir hüzün bir ağıt
İhanet kokan Yemen topraklarında
Son eyaletimi bırakıyorum
bir bozgun bir yenilgi
Kutlasın zaferlerini Yemen, sindirebilirse içine

SUSMAYI ÖĞRENMEK AKİF DUT

topla artık tasını tarağını bak alkışlar da bitti
kalk ayağa dedin ya o topal kalkışlar da bitti

söndü ocak dağıldı duman kurudu yas ağacı
kar yangınıyla çoğalan eski kışlar da bitti.

kaç dil bildiğini unutup avununca kelimelerle
nisyan akşamlarında kaybolan bakışlar da bitti

boğazına düğümlendi söylenmemiş her söz
bir eski mendilde dokunduğun nakışlar da bitti

bir akşam kurudu duru pınarların türküsü
gülün toprağına can veren ince akışlar da bitti.

kaç kalbin rüyasına uğradı kaç kara haber
uğrun uğrun bakıp gönlünü yakışlar da bitti

hüznün değirmeninde çırpınırken bahçeler
uzanıp yârin saçlarına gül takışlar da bitti

adım adım çekildi şehrin üstüne sinen karanlık
toz duman oldu dağların bağı yokuşlar da bitti

bitirince gülün çevresinde susmanın alfabetini
sağanakların öfkesini dindiren yaralı kuşlar da gitti

NEDAMET POLAT KAYACIK

Sıra Selviler Caddesi'nde, eski bir apartmanda bulunan doktor muayenehanesinden telaşla çıkan Ferit Cevdet Bey, hızlıca siyah ressam beresini başına taktı. Lacivert kruvaze takımının ceket düğmelerini ilikledikten sonra, sağ kolunda tuttuğu, eskimeye yüz tutmuş bej pardösüsünü sırtına geçirdi. Ceketinin iç cebinden özenle katlanmış bordo fularını çıkarıp boynuna bağladı. Devrek bastonunu koltuğunun altına sıkıştırarak, karışık duygular içinde, yaşından beklenmeyecek çeviklikte merdivenlerden hızlıca aşağı indi. Demir dış kapıyı kapatmadan kendini dışarı attı. Gökyüzüne baktı, yağmur çiseliyordu. Derin bir nefes aldı ve kendi kendine, kısık bir sesle: "Nihayet demir alma zamanı geldi bu limandan, Ferit Cevdet." dedi. Yuvarlak cam çerçeveli gözlüğünü mendiliyle silip tekrar taktı. Bastonunu sağ eline alarak yağmura aldırış etmeden Taksim Meydanı yönüne yürümeye başladı. Eski İstanbul beyefendilerine yaraşır giyimi ve tavırlarıyla, caddede etrafından geçenlerin ilgilerini üzerinde topluyordu.

Ferit Cevdet Berker, seksen beş yaşında eski bir hariciyecidir. Kırk Dört yıl Dışişleri Bakanlığı'nın çeşitli mevkillerinde görev yaptıktan sonra emekli olup dünyanın çeşitli ülkelerinde vazifeleri esnasında edindiği tecrübelerini aktardığı ve sansasyonel dış politika olaylarına açıklık getirdiği yedi kitap kaleme almıştı. Mekteb-i Mülkiye'den 1934 yılında mezun olduktan hemen sonra Dışişleri'nde memuriyetine başladı. O yıllarda âdet olduğu üzere, aydın kesimin çoğunun istikametini batıya çevirdiği zamanlar yaşanıyordu. Ne yazık ki Ferit Cevdet de bu genellemenin dışında değildi.

Bir yıl sonra, çocukluk aşkı Esmâ Hanım ile evlendi. Bu evlilikten 1937'de Seçkin, 1941'de Süheyla isminde iki çocuğu oldu. II. Cihan Harbi esnasında Beyrut/Lübnan'da II. Kâtip olarak vazifeliydi. Esmâ Hanım orada tüberküloza yakalandı ve apar topar tedavi için İstanbul'a döndüler. Ancak doktorların tüm çabalarına rağmen, 4 Ocak 1945 Perşembe günü Esmâ Hanım hayata gözlerini yumdu.

Bu olay, Ferit Cevdet Berker için tam manasıyla bir yıkım oldu. Çok sevdiği eşinin ardından uzunca bir süre yas tuttu. Sonunda İstanbul ve Türkiye'den uzaklaşmanın kendisine ve çocuklarına iyi geleceğini düşünerek, Ankara'ya Avrupa'da bir şehirde görevlendirilmek istediğini bildirdi. 1947 yılının Haziran'ında Paris Başkonsolosluğu'na muavin konsolos olarak atandı. İki çocuğunu da yanına alan Ferit Cevdet, yeni umutlarla Paris'in yolunu tuttu.

Eşinin ölümünden sonra, zaten zihninde olumsuz düşünceler beslediği doğululuk ve doğu kültürü kavramından, bir anlamda doğuyla ilgili her şeyden iyice nefret eder olmuştu. Sanki Esmâ'nın ölümünün sebebi o coğrafya ya da o kültürmüş gibi bir ruh haline bürün-

müştü. Çocukluğundan bu yana Batı dünyasının, kültürüyle, tekniğiyle en medeni toplumlar olduğunu düşünüyordu.

Artık çocuklarını Fransız mürebbiyelere teslim ederek onları Paris'in en ünlü okullarında okutup Batı dillerini, kültürlerini ve dünyaya bakış açılarını kazanmaları için tüm imkânlarını seferber etmişti. Beş yıl sonra Ankara'ya döndüğünde dahi, çocuklarının tahsilinin kesintiye uğramaması için onları yatılı okullara bırakmıştı. Ferit Cevdet bir daha evlenmedi; sadece işine ve çocuklarına odaklı yaşadı.

Zaman su gibi akıp geçerken Seçkin ve Süheyla, kendi kültürlerine ve medeniyetlerine birer yabancı olarak yetiştiler. Seçkin, New York'ta uluslararası bir finans kurumunda yönetici olarak çalışmaya başladı. Fransız kız arkadaşıyla evlendi ve bu evlilikten Sera ve Dennis isminde iki çocuğu oldu. Sekiz yıl sonra evliliği bitti. İleriki yıllarda Seçkin birkaç defa daha nikâh masasına oturdu ama bir daha çocuk sahibi olmadı. Süheyla ise Roma'da açtığı sanat galerisinde hem kendi resimlerini hem de başka ressamın resimlerini sergileyip satıyordu. Resmî olarak hiç evlenmedi; bekâr bir anne olarak Daphne ve Lara adında iki kız çocuğu dünyaya getirdi.

Çocuklarının hayatlarını yaşayış tarzı Ferit Cevdet Bey'i rahatsız etse de onlara çok da müdahil olamıyordu. Çünkü onları yetiştirme tarzı bu ortamı hazırlamıştı. Oğluyla senede bir iki defa telefonla görüşüyordu. Süheyla'yla ise iletişimi yok denecek kadar azalmıştı ve üstelik bu durum, Ferit Cevdet'ten ziyade Süheyla'dan kaynaklanıyordu. Torunlarını ise hiç tanımıyordu.

Bir hariciyeci olarak Avrupa ve Amerika'da birçok ülkede vazifeleri esnasında Batı dünyasının söylemleri ile eylemlerinin birbirini tutmadığını ve izledikleri siyasetin menfaat ve kendinden olmayanı dışlamak üzere kurulu olduğunu çok kısa zamanda anlamıştı. Fakat aldığı eğitim ve anlayış onu adeta Batı'ya doğru itmişti. Yine o yıllara denk gelen zamanlarda Ferit Cevdet, sonradan arkadaşlarına trajikomik bir başlangıç olarak anlatacağı, Hristiyan birinin vesile olduğu manevi yolculuğuna başlayacaktı. New York'ta Birleşmiş Milletler Daimî Temsilci Yardımcısı iken, tevaful bu ya, Fransız delegasyonundan samimi arkadaşı Benoit Allart'ın ısrarla "Mesnevi"nin İngilizce çevirisini okumasını istemesiyle tasavvufu tanışmıştı. İyi bir okuyucu olmasına rağmen, ait olduğu medeniyete dair kayda değer bir şey okumamıştı. Önce Mevlânâ'nın Mesnevi'sinden başlayarak İmam Gazali, Muhyiddin İbni Arabî, Yunus Emre, Beyazıd-ı Bestamî gibi birçok âlimin külliyyatını okumaya başladı. Her ne kadar geç kalınmış bir keşif gibi görünse de insanın kendini bulması hiçbir zaman geç kabul edilemezdi.

Ferit Cevdet Bey, derin düşünceler içinde Taksim Meydanı'na ulaşmıştı. Bir an önce Bahariye Caddesi'nde bulunan evine gitmesi gerektiği aklına geldi. Çünkü yayıncısı, altmış dokuz yıldır itinayla tuttuğu hatıratını almaya gelecekti. Yakın dostu ve Türkiye'nin önemli yayınevi sahiplerinden biri olan Remzi Altan, biyografisini yayınlamak istiyordu. Hatta kendisinden otobiyografisini yazmasını istemişti ama o artık yorulduğunu söyleyerek kabul etmemişti.

Hemen bir taksi çevirdi ve şoföre:

— Beyoğlu, Bahariye Caddesi'ne gideceğiz evladım, dedi.

Gece olmuştu. Yatsı namazını eda etti ve küçük dairesinde çalışma odası olarak kullandığı salona geçti. Oda, duvardan duvara kütüphane olarak düzenlenmişti. El yazmalarından, ilk baskılara kadar birçok kıymetli eser bu kütüphanede yer alıyordu. Antika Fransız mobilyası çalışma masasına oturup yine antika olan masa lambasının ipini çekerek yaktı. Masanın üstünde duran kitap, kalem ne varsa sol koluyla kenara itti. Yayıncı dostuna yarın teslim etmek üzere söz verdiği ve "hayatımın sağlamasının kaydı" dediği kalınca defteri önüne koydu. Kalın defter, siyah cilt beziyle kaplanmış, son birkaç yaprağı kalmış haldeydi. Eski dolmakalemine siyah mürekkep çektikten sonra yazmaya başladı.

28 Eylül 1998 Çarşamba

Bugün yazacaklarım için bir başlık kullansaydım "Nedamet" olurdu herhalde. Seksen beş yıl gibi bir insan hayatı için uzun sayılabilecek bir hayat yaşadım. Bu hayatın altmış dokuz yılının hatıralarını kayıt altına alabildim; bana bu imkânı veren yüce Rabbime binlerce şükürler olsun. Dünya sürgünümü tamamlamaya yaklaştığım bugünlerde, elli üç yıldır hasretini çektiğim, henüz otuz yaşında rahmet-i Rahman'a kavuşan sevgili eşim Esma'yla buluşacak olmaktan dolayı sevinçliyim.

Diğer bir sevinç sebebim ise kıymetli dostlarımın hatıratımdan da faydalanarak biyografimi kaleme almak istemeleridir. Mutlaka muvaffak hariciyeciliğim ve kitaplarımdan bahisle beni onurlandıracaklar. Lâkin bir başka yönüm olan, alelade Müslüman Türk bir münevver olarak akim ebeveynliğimin de yazılmasını özellikle istedim. Maksadım, ibret alınsın yahut birileri tenkit etsin diye değil; sadece kendi hakikatimin eksiksiz aksettirilmesidir.

"Hayat bazen pişmanlıklardan ibarettir" denir ya, hiç de haksız sayılmazlar. Benim hayatımın son kırk beş yılı nedamet içinde geçti. Bu kitap yazıldığında, okuyucu bir insanın kendi elleriyle nasıl kayıp bir nesil yetiştirdiğinin pişmanlık dolu hikâyesinin özetini bulacaklar. Kendi özüne düşman, aidiyetsiz ve maneviyatsız yetişen çocukların ve torunların, hatta gelecek sonraki neslin de günahlarının kefareti boynumda düğümlü, yağlı bir organ gibi nefesimi kesiyor.

Bu yaşta insan, evlatlarını, torunlarını her şeye rağmen yanında istiyor. Fakat onlar hep uzaktılar ve yine uzaktalar. Yalnız bir ihtiyarın kısık sesle serzenişi işte...

Nasihat vermek haddim değil, yalnız tek temennim; zeki insanların bu kitaptan yapacağı çıkarımların sonucu edecekleri dualarla belki ağır kefaretimin hafiflemesine vesile olması ümididir. Altmış dokuz yıl usanmadan kaleme aldığım hatıratımın bu son satırlarıyla, nâdim ve bedbaht bir şekilde veda ediyorum. Okuma lütfunda bulunarak duasına nail olabilme ihtimalim olan herkesten Allah razı olsun.

SUS YÜREĞİM ANLATMA İBRAHİM ŞAŞMA

Derdini yüklediğin ağaçların kökü yok
Bir mühür vur ağzına, sansınlar ki yükü yok
Koca cihanda hiç mi gönüllerin akı yok
Sus yüreğim anlatma, herkes dostun değil ki

Olmayanı bir edip, bire bini katarlar.
Vallahi de billahi, iki pula satarlar.
Gıybetin sofrasında bir lokmada yutarlar
Sus yüreğim anlatma, herkes dostun değil ki

Yılanlarla akdini, zaferlerden say adem
Dile kilit vurması, zor mu idi ey adem.
Duyduğunu saklayan, lügatlerde bey adem.
Sus yüreğim anlatma, herkes dostun değil ki

Kabil Habil misali, kulun kula kastı var.
Fikri başa düşmez mi, bu dünyanın üstü var.
Kim dediyse haklıymış, dostunun da dostu var
Sus yüreğim anlatma, herkes dostun değil ki

Para köprü olunca, iki yaka kururmuş.
Anladım ki can canı riya ile vururmuş.
Tatlı dile güvenme, pusularda dururmuş.
Sus yüreğim anlatma, herkes dostun değil ki

Ne çabuk cayıverdik, biz Yunus'un izinden.
İnsanla imtihan zor, sevebilmek özünden.
Geçebilmek demektir, bir iğnenin gözünden.
Sus yüreğim anlatma, herkes dostun değil ki

İnsan mahir kemiği, sızlatmaya mezarda
Derdin bile söz olur, satıyorlar pazarda.
Bu benim intizarım mahşere dek uzar da
Sus yüreğim anlatma, herkes dostun değil ki

BEKLESİN BENİ M.NİHAT MALKOÇ

Kaç nefesim kaldı, bilemem gayri!
Söyle Azrail'e beklesin beni!
Yüzüm yok gelmeye, gelemem gayri!
Söyle Azrail'e beklesin beni!

Ömrümüz bahardan kışa dönerken...
Kırpikler ıslanıp yaşı dönerken...
Ömür saatimiz boşa dönerken...
Söyle Azrail'e beklesin beni!

Ayrılmak müşküldür bu hoş havadan
Hasrete dönüşür içimde vatan
Uçmayı öğrensın kuşlar yuvadan
Söyle Azrail'e beklesin beni!

Çoluğum çocuğum biraz büyüsün
Tövbe kapısında niyaz büyüsün
Perdelik olacak kiraz büyüsün
Söyle Azrail'e beklesin beni!

Zemheriden yaza girmek isterim
Ömrün sefasını sürmek isterim
Hele torun torba görmek isterim
Söyle Azrail'e beklesin beni!

Henüz bu dünyayla işim bitmedi
Gözlerimden akan yaşım bitmedi
Yaşamaya dair düşüm bitmedi
Söyle Azrail'e beklesin beni!

Akrep kısılcacında vaktimiz dardır
Hayat denen filmi gel başa sardır
Çözülecek onca mesele vardır
Söyle Azrail'e beklesin beni!

Ne kadar çok iş var, bitmek bilmiyor
Sona yaklaştıkça yüzler gülmüyor
Bu nasıl yolculuk, giden gelmiyor
Söyle Azrail'e beklesin beni!

Gönlüm uçuk kaçık hayaller kursun
Diktiğim fidanlar meyveye dursun
O zaman saatler ölümü vursun
Söyle Azrail'e beklesin beni!

**OZAN YUSUF POLATOĞLU HAYATI, ŞİİRİ, ESERLERİ VE ŞİİR
SOHBETİ: "SEVDİĞİM"
ÂLİMÎ - HALÛK TANRIVERDİ**

Hayatı, Eserleri

Ozan (Şair, Sanatkâr) ve Türk Halk Müziği Sanatçısı Yusuf Polatoğlu 1956 yılında Erzurum'un Oltu ilçesine bağlı Gökçedere Köyünde dünyaya gelen sanatçı, ortaokul ve liseyi Oltu ilçesinde tamamladı. Baba adı Ramis, ana adı Esma'dır. Beş erkek, bir kız kardeşi vardır. Kardeşlerin en küçüğüdür. İlkokulu köyünde, ortaokul ve liseyi Oltu'da okur. Liseden sonra 1972'de kazandığı bir sınav sonucunda eğitim için Almanya'ya gider. 1972 yılında gitmiş olduğu Almanya'da Maden Yüksek Okulu'nda madencilik öğrenim gördü. Almanya'da, eğitim aldığı alanla ilgili olarak madencilik sektöründe çalışmaya başlar. Avrupa'daki çalışma hayatını sanat hayatıyla birlikte yürütür. 2019 yılı itibarıyla hâlen Almanya'da çalışmaktadır. Ayrıca edebiyat ve müzik çalışmalarıyla meşgul olmuştur.

Doğduğu ve on altı yaşına kadar yaşadığı Erzurum'daki köklü âşıklık geleneğinden etkilenen Polatoğlu, 1972 yılında öğrenci olarak gittiği Almanya'da sanatını geliştirerek bin yıllık geleneğin en önemli temsilcilerinden biri olmayı başarmıştır. Ozan Yusuf Polatoğlu'nun sanatı ve sanatının çerçevesi içinde oluşmuş sosyal kişiliği, doğduğu, büyüdüğü şehir Erzurum'un kendine özgü kültüründen kaynaklansa da ömrünün çoğunu geçirdiği Avrupa'daki göçmen hâletiruhiyesinin de taşıyıcısı ve terennüm edicisi olduğu eserlerinde görülmektedir. Onun yazdığı şiirlerde ve şiirleri seslendirirken insanlara ulaştırdığı âşıklık makamının çeşitli dallarında farklı bir lirizm ve tonlama mevcuttur. O, binlerce yıllık bir geleneğin temsilcisi olarak nereden geldiğinin ve kimlere hitap ettiğinin farkında olan bir sanatçıdır.

Ozan Yusuf Polatoğlu'nun şiir kitapları; Düşmeyen Bayrak (1978), Gönلümü Dinlerken (1988), Göç Göç Oldu (1996), Burası Feşmekistan (2000), Söz İkliminde (2000) şeklindedir. 10'dan fazla çıkardığı müzik albümlerinden bazıları; Bayrağı Elden Bırakma (2019), El Eleyiz (19??), Ren Kıyılarında (19??), Beyaz Hüzün (2010), Ankara (1996),

Yarına Yürümek (1993), Yeni Bir Diriliş (1992), Derin Yara (1981), Uzaklardan Uzaklara (1998)'dir.

Ozan Yusuf Polatoğlu'nun kaleme aldığı makale, inceleme yazıları ve şiirleri çeşitli gazete ve dergilerde yayımlandı. Şiirlerinde; sevgi, hasret, gurbet ve çoğunlukla Türkiye'den Avrupa ülkelerine olan göçün öyküsü konularını işledi. Ortaya koyduğu eserleri ile birçok ödül almıştır. Ozan Yusuf Polatoğlu, Almanya, Avusturya, Fransa, Belçika ve Hollanda gibi çeşitli Avrupa ülkelerinde 1975 yılından yüzlerle ifade edilebilecek kültür şölenlerine katılmış, onlarca halk konseri, gece, şenlik ve birçok etkinlikte, kültürümüzün yaşatılmasına katkı sağlamış bir ozanıdır. Ozanlık geleneğini, saz-deyiş-şiir olarak bizzat kendi eserleriyle sürdürmenin yanında kaynaklarına inerek edebiyatımızla ilgili birçok araştırmaya imza atmıştır. Halk edebiyatını, Divan edebiyatını, Tekke edebiyatını, Kalem şairlerimizi, Türkülerimizi ve Türk Sanat Müziğini tarayarak seçilen şiirleri kendi konusundaki yazılara taşıyıp makale boyutunda, manzum-nesir karışımı çalışmalar da yapmıştır.

Ozan Polatoğlu katıldığı yarışmalarda çeşitli ödüller ve dereceler de almıştır. Polatoğlu 50 yıldan fazla bir süreden beri Avrupa'da yaşamış olmasına rağmen millî ve manevi değerlerden kopmamış, âşık tarzı şiir geleneğine bağlı kalmıştır. Şiirlerini irticalen söylemiş, yazmış ve atışmalarda bulunmuştur. Genellikle koşma türünün ve hecenin 11'li ve 8'li kalıbını kullanmıştır. Dili yabancı kelimelerden arındırılmış saf ve kolay anlaşılır bir Türkçedir. Şiirlerinde " Polatoğlu", "Ozan Polatoğlu" mahlasını kullanmıştır.

Ozan Yusuf Polatoğlu, 13 Mart 2021 tarihinde geçirmiş olduğu Covid-19 rahatsızlığı nedeniyle hayatını kaybetmiştir. Cenazesi Ankara'da Taceddin Dergâhı'nda toprağa verilmiştir.. Sadece âşıklık geleneği içinde değil; Avrupa Türkleri için de çok önemli bir değere sahip olan Ozan Yusuf Polatoğlu'na Allah'tan rahmet diliyorum. Mekânı cennet olsun. (Âlimî - Halûk Tanrıverdi - Prof. Dr.)

Faydalanılan Kaynaklar:

- 1.Aras, Orhan (2025). "Gurbetin Ozanı - Ozan Yusuf Polatoğlu" Baskı: Net Kitaplık, Mi Yayınları, Ankara
2. Ozan Yusuf Polatoğlu, Wikipedia, https://tr.wikipedia.org/wiki/Ozan_Yusuf_Polato%C4%9Flu (Erişim Tarihi: 03.09.2025)
3. Vural, Temel (2019). "Polatoğlu, Yusuf Polat", Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü, Ahmet Yesevi Üniversitesi, Madde Yazarı: Temel Vural

Ozan Yusuf Polatoğlu İle Şiir Sohbeti: Sevdiğim

Ozan Yusuf Polatoğlu

Şafaklar atsa da doğsa da güneş,
Bahtın yolu açılmıyor sevdiğim,
Beklemek de ateş vuslat da ateş,
Bu yanıştan kaçılmıyor sevdiğim.

Ozan Yusuf Polatoğlu

Her deminde gönül seni soruyor,
Çilenin üstüne hayal kuruyor,
Duygu yürüyünce fikir duruyor,
Kara aktan seçilmiyor sevdiğim.

Ozan Yusuf Polatoğlu

Arzu tazelenir rüzgâr esende,
Esiyor bir rüzgâr beklemesen de,
Öyle bir sevda ki, geçtim desen de,
Geçilmiyor, geçilmiyor sevdiğim.

Âlimî - Halûk Tanrıverdi

Sinem yarelenir yare yön tutar,
Dur desen de durulmuyor Sevdiğim,
Gönlüm kanatlanır yol alır katar,
Var desen de varılmıyor Sevdiğim.

Âlimî - Halûk Tanrıverdi

Yığıldı, önüme onlarca müşkül,
Yüreğimde umut, mahzundur gönül,
Yarin bahçesinden demet demet gül,
Der desen de derilmiyor Sevdiğim.

Âlimî - Halûk Tanrıverdi

Hasretin sarıyor bütün gönlümü,
Tarifsiz hüznler büktü belimi,
Âlim'im, sensizlik kesti yolumu,
Sar desen de sarılmıyor Sevdiğim.

Ozan Yusuf Polatoğlu - 1956-2021

Âlimî - Halûk Tanrıverdi - 07.07.2025

Ozan Yusuf Polatoğlu'nun "Sevdiğim - Şafaklar Atsa da" Şiirinin Kaynağı:

<https://www.antoloji.com/sevdigim-safaklar-atsa-da-siiri/> (Erişim Tarihi: 07.07.2025)

Kayıt Tarihi: 23.07.2015

GİBİLERDEN SOR BENİ M.BURAK TUNAY

Yerden göğe kafesteyim
Halden hale ahesteyim
Gören göze daha ne ki?
Gibilerden sor beni

Öven söze diş ve tırnak
Döven köze çekiç vurmak
Tumturaklı hayal ne ki?
Gibilerden sor beni

Sin mi dedim, Kaf mı dedim
Lam mı, cim mi? hiç bilmedim
Öfkeden kudurmak ne ki?
Gibilerden sor beni

Az mı gittim? Uz mu gittim?
Ana-avrat düz mü gittim
Ecdadına rahmet ne ki?
Gibilerden sor beni

Anlayana sinek ve saz
Dinleyene makbul Hicaz
Söylemeye gerek ne ki?
Gibilerden sor beni

Aynalarda suni gündem
Gelmişinden geçmişinden
Dünle bugün farkı ne ki?
Gibilerden sor beni

"Dalgalandım da duruldum"
Saat miydim de kuruldum
Usandın mı demek ne ki?
Gibilerden sor beni

Yanlış nota hay aksi!
Öngörülemez diplomasi
Üveysilik budur belki
Gibilerden sor beni

Ne ettiysem kendim ettim
Yüz verdim, tepemde buldum
Hak edişim nedir peki?
Gibilerden sor beni

GARİP GARİP YAŞIYORUM HIZIR İRFAN ÖNDER (SÜKUTÎ)

Gerçek değil sanal oldum!
Garip garip yaşıyorum.
Keder ile hemhâl oldum,
Garip garip yaşıyorum.

Malayani oldu derya!
Hiç istemem mal ve eşya!
Benden gitti sefil dünya!
Garip garip yaşıyorum.

Hayat niçin çok ağdalı?
Aşktır insana faydalı,
Kalbim daima sevdalı,
Garip garip yaşıyorum.

Hayat soyut değil somut,
Başıma konan kuş, umut,
Ecel bekliyor bir komut!
Garip garip yaşıyorum...

Sükûtî'ye dosttur mehtap
Kimseler düşmesin bitap!
Canlar sizedir bu hitap,
Garip garip yaşıyorum.

SÖZ UÇAR YAZI KALIR BAYRAM POLAT

İnsanlar, doğdukları andan itibaren iletişim ve etkileşim eylemine geçerler. Yaşamları boyunca içinde doğdukları ve bulundukları toplumun işaret, ses ve kelimeleri ile konuşur, böylece ifade etmeye çalışırlar kendilerini. Bu durum insana bahşedilmiş büyük bir lütuftur esasında. İnsanı, diğer tüm canlılardan ayıran temel özelliklerdir; düşünme, anlama, ifade etme...

Bir süre sonra, bu yolculuğun temel ayaklarından birinin eksik olduğunun farkına varan insan, yazı ile tanışır. (Sümerler, M.Ö. 3200) Söz, elbette çok kıymetlidir, ancak sözü kayıt altına alma ve tarihe not düşmek de bir o kadar kıymetlidir. Misal; yazı olmasaydı insanlığın hali ne olurdu hiç düşündünüz mü? Duygular, düşünceler ve her çeşit bilgi, ancak hatırimızda tutabildiğimiz kadar olurdu ve onlar da kısa süre sonra unutulur giderdi. Söz ve yazı ile varlığının farkına varan, anlaşılan insan yine söz ve yazı ile manaya ulaşmaya çalışmıştır.

İnsanların ekseriyeti, yaşam boyu, konuşarak kendini ifade etmeye çalışır. Çok az bir kısmına da yazma yeteneği nasip olur. Oysaki konuşmak gibi midir yazmak? Şüphesiz, daha özel daha etkili ve daha kalıcı bir eylemdir. Bilgidir, belgedir, geçmişten geleceğe izdir! Yazılı kaynaklar olmasaydı, tarih, kültür, teoloji, edebiyat vb. birçok konudan bihaber olacaktı insanlık; medeniyet aktarımı olmayacak ve belli bir formun dışına çıkamayacaktı insanoğlu. Belki de buna verilecek en vazgeçilmez örnek; kutsal metinler ve bütün çağlara hitap eden Kelam-ı Kadim'dir.

Yazının en çok beslediği alanlardan biri de şüphesiz, edebiyattır. İnsanoğlu, duygularını, düşüncelerini, arzularını, korkularını anlatmak için sürekli yoğun bir istek içine girmiştir. Önceleri; sözlü anlatımlara, mağara duvarlarına resimler yapmaya, kil tabletlere çeşitli işaretler yaparak bunu ifade etmeye çalışmıştır. Yazının yoğun kullanımı ile beraber, artık sayısız eserler yazılmaya, tarihe ve insanlığa ışık tutulmaya başlanmıştır. Çeşitli örnekler vermek gerekirse: antik Mezopotamya'da yazılan Gılgamış Destanı (M.Ö. 7. yüzyıl), Göktürk Yazıtları (M.S. 800), İlk Türkçe sözlük Divan-ı Lügati't-Türk (M.S. 1074), İlk roman: Genji'nin Hikâyesi (M.S. 11. yüzyıl), Mesnevi (M.S. 1267), İlk hikâye kitabı: Decameron (M.S. 14. yüzyıl) şeklinde daha birçok eser sıralanabilir.

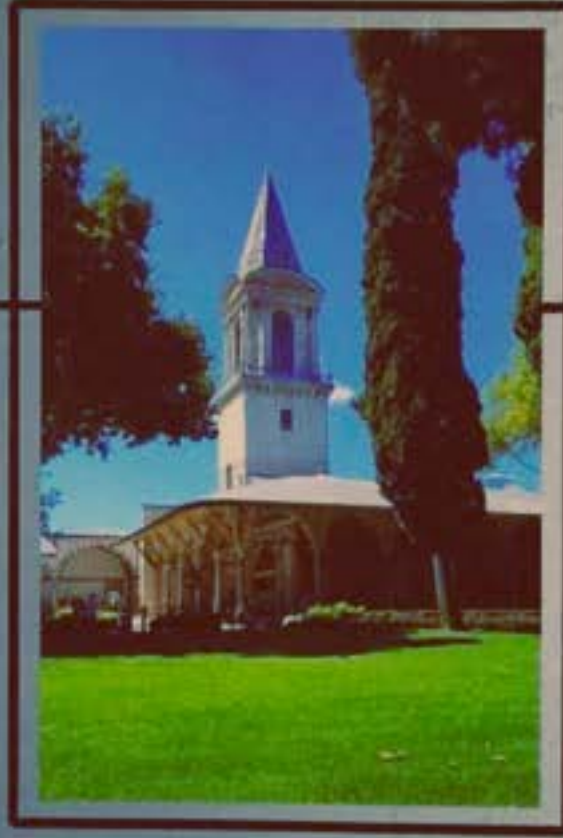
Kalem erbabı, her şeyden evvel, bir edep ve adap temsilcisidir esasında; eserini ortaya koyarken de yine, ağır bir görev ve sorumluluk altına girmektedir. Duruşu ve eserleriyle okuyucuyu etkilemelidir. Eşsiz bir hayal gücüne, özgün fikirlere, iyi bir dil bilgisine ve birçok konuda derin bilgiye olmalıdır. O yüzden; önce, yazan tasavvur etmeli, özümsemeli ve tatbik etmeli yazdıklarını. Gönüllere girmeli, düşündürmeli, ışık saçmalı; kim bilir bazen de harekete geçirmeli, fark edilen, fark ettiren olmalı ve elbette yazılarındaki kahraman olmalı!

Tek bir kelamın dahi iklimi, üzerinize düşmüyorsa gönül yurdunuz çoktan kurumuş demektir.

Söz uçar, yazı kalır; bir de onu yazan kalır.

SATIR ARASI YAZILARI

Recep ŞEN

DENEME

Tüm kitap satış noktalarında!

**SİBERNETİK İLMİNİN BABASI VE İLK ROBOTU ÇALIŞTIRAN
BİLGE CEZERİ'YE YOLCULUK
RAMİZ AYDIN**

Samsun ilinin Atakum ilçesi... Sabahın erken saatleriydi. Bir grup genç insanda bir telaş, bir telaş... Bunlar öğrenciydi ve başlarında öğretmenleri vardı. Alparslan Bulvarı üzerinde otobüs bekledikleri belliydi çünkü ellerinde valizleri vardı. On beş dakika sonra otobüs geldi. Herkes aynı telaşla otobüse binmeye başladı. Öğretmen Alperen Artuklu ve eşi Hilal Artuklu titizlikle öğrencileri takip ederek olumsuz bir durum olmaması için çaba gösteriyordu.

Öğrencilerin hareketliliği bitti ve bu kez otobüs hareket ederek yolculuk başladı, yavaş yavaş ilerleyen otobüs köşeden Samsun İlkadım yönüne dönünce gözden kayboldu.

Mimarlık Fakültesine varmadan sağa dönen otobüs Ankara yoluna girince yolculuk iyiden iyiye başlamış oluyordu. Öğrenciler yerleşmeleriyle ilgili diğer işlerini yapı yapı Havza Tünellerine kadar gelmişti. Yerleşmeler tamamen bitmiş, birbirine yakın oturan öğrencilerin koltuklar arası sohbetleri başlamıştı. Yarım saat süren yolculuktan sonra Alperen Artuklu Hoca seyahatle ilgili olarak öğrencilerine uyarılarda bulunmak için şoförden mikrofon istedi ve konuşmaya başladı:

Alperen Artuklu:

- Sevgili öğrencilerim: "Cezeri Yolculuğuna başlamış bulunuyoruz, hepinize iyi bir seyahat dilerim. Yolumuz uzun ama mola vere vere gideceğiz. Birbirinizden kopmayın, izinsiz bir yere ayrılmayın yoksa molalarda sıkıntı yaşarsınız. Molalarda tanımadığınız kimselere fazla yaklaşmayın, yiyeceğiniz şeylere dikkat edin, cüzdanlarınıza da tabi... 'Cezeri Yolculuğu' hepimiz için hayırlı olsun."

Samsun'un Havza, Lâdik, Tokat'ın Erbaa, Niksar, Sivas'ın Yıldızeli ilçelerinden sonra ilk mola Sivas Otogarında verildi.

Öğrencilerin bazıları acıkmıştı, "Acaba buranın neyi meşhur?" diye birbirine sordular. Az ötede bir kafede pasta, poğaça benzeri şeyler görmüşlerdi ama pasta poğaça değillerdi tabi. Sökmen ve İlgazi yaklaşarak:

- Bunlar nedir, ne deniyor bunlara?

Görevli:

- Bunlara kelle tatlısı ve Sivas katmeri denir, ister misiniz?

Birçok öğrenci adını hiç duymadıkları bu yiyeceklerden alıp yemeye başladı. Çaylar, içe-

cekler kapışılır gibi alındı, meyve alan öğrenciler olduğu gibi çevreyi merak eden ve kısa mesafelere birlikte giden öğrenci grupları da oldu. Öğrencilerin tümü moladan çok keyif almışlardı.

Tam bir saat sonra öğretmen Alperen Artuklu'nun sesi duyuldu:

- Haydi toplanalım, arkadaşlarımızı bekleyin, herkes yanında oturan arkadaşı ile buluşsun ve herkes hemen otobüse!

Herkes on dakikada toplanıp eksiksiz olarak otobüse binidi ve artık ikinci mola Malatya'daydı.

Otobüs Malatya yönünde ilerlerken Alperen Artuklu Hoca:

- Sevgili öğrenciler, artık gezimizin varış yeri ve amacı olan Diyarbakır, Şırnak/Cizre'yi görmeden bazı bilgileri size hatırlatmak istiyorum.

Benim kökenim Diyarbakır'dır, ben bir memur çocuğuyum, Trabzon'da doğdum, soyadımın da Diyarbakır ile tarihi bir alakası vardır. Diyarbakır Türkmen olan Artuklu Devleti'nin başkentidir. Artuklular Diyarbakır, Mardin şehirlerini ilim ve kültür şehirleri yapıp ilim ve sanat adamlarına değer vererek onları korudu. Korudukları ilim insanlarından biri de Şırnak'ın Cizre ilçesinde mezarı olan İsmail Cezeri'dir. Bu topraklar daha eskiden ilim yuvasıydı, kültür yuvasıydı, insanlık anlayışımızın nabızı bu topraklarda atıyordu. Yaptığımız seyahatimizle ayrıldığım bu kadim toprakların her türlü kokusunu içimize derin derin çekeceğiz. Bu topraklarda yaşayan babam ve dedelerim Artuklu soyadını isteyerek almışlar, ben de bir süreliğine de olsa köklerime dönmüş olacağım.

Sökmen ve İlgazi söz aldı:

- Hocam, bizim adımızın da anlattıklarınızla alakası var.

Alperen Artuklu:

- Nasıl oluyor bu alaka?

Sökmen:

- Çok eskiden bizim kökenimiz de Diyarbakır imiş, o zaman buraya "Diyarbekir" denirmiş. Kahraman Gazi Atatürk bir konuşmasında "Diyarbakır" dediği için bu söyleyiş o zamandan beri devam ediyor.

İlgazi:

- Artuklu Beyliği'ni kuran Artuk Bey'in Sökmen ve İlgazi diye iki oğlu varmış, babam ile dedem birlikte karar verip annemin de fikrini alarak bize bu adları koymuşlar, ikimiz de adlarımızdan ve bu kadar anlamlı oluşundan çok memnunuz.

Alperen Artuklu Hoca:

Demek ki sizler benim ata toprağımdan geldiniz, buna çok sevindim, isimlerinizde bir tarihi derinlik var, çok anlamlı isimler bunlar.

Bir süre sonra Hilal Artuklu Hoca söz aldı:

- Sevgili öğrencilerim, bizler hem gezmek hem öğrenmek önemli olduğu için böyle bir etkinlik içerisindeyiz. Bizler yerinde görüp yerinde yaşayarak bilge İsmail Cezeri'yi tanıyacağız.

İsmail:

- Hocam, benim adım da İsmail. İsmail Cezeri ile ilk adımız aynı... Bir bilge kişiyle ortak bir ad taşımak gurur veriyor insana.

Alperen Artuklu:

- Tebrikler, güzel bir duyarlılık bu!.. Otobüste bütün arkadaşları ona: "Bravo! Bravo!" diyerek İsmail'i alkışladı, bu alkışlar nedeniyle İsmail'in yüzünde güller açmıştı.

Gülücüklerin, sevinç ve mutlulukların ardından akşamın sonunda derin bir uyku.

Herkes yattıktan sonra iki kişi uyuyamıyordu: Şoför ve Alperen Artuklu. İkisi de sorumluydu. Birincisi otobüsten, ikincisi canı olan öğrencilerinden... Sonunda uyku galip geliyor ve herkes derin uykuda.

Uykunun sonu sabah... Kahvaltı ve yolculuk...

İkinci mola Malatya'da verildi.

Öğrenciler otobüsten inip lavabolara yöneldi, herkes lavabo ihtiyaçlarını giderdikten sonra:

İlgazi:

- Acaba neyi meşhurdu Malatya'nın?

Sökmen:

- Birine sorar öğreniriz.

İsmail:

- Gogul amcaya soralım.

Gülüştüler ve lokantaya benzeyen bir yere yönelirken Alperen Artuklu Hoca'nın sesi duyuldu:

- Çocuklar dağılmayın, birbirinizden haberiniz olsun, yalnız olmayın, dedi.

Lokantaya girince buranın temiz ve güzel bir yer olduğunu anladılar. Bu kez Hilal Artuklu Hoca görevliye sordu:

- Malatya'da neler yenir?

Görevli camekân altındaki tüm yiyecekleri göstererek:

- Külah dolması, kâğıt kebabı, dut helvası ama kayısı, pıtır pıtır çorbası keloğlan köftesi, deli kız tatlısı, kaymaklı peynir helvası... Daha sayayım mı? Bizde yetmiş çeşit köfte var Hoca'm.

Hilal Artuklu:

- Bravo, ne güzel adlar bunlar, umarım ki lezzetleri de adları gibidir. Bizim için sağlıklı olmaları önemli çünkü öğrenciler ve onların sağlıkları bize emanet.

Görevli:

- Merak etmeyiniz efendim!

Hilal Artuklu:

- Sevgili öğrencilerim, herkes istediğinden istediği kadar alsın, afiyetler olsun! Bu şehir Battalgazi diyarıdır. Burada yanlışlık olmaz, ona selamlar hepimizden, diyerek yemek seçmekte olan öğrencilerin yanına daha da yaklaştı.

Huzurlu bir ortam, nefis Malatya yemekleri, çorbaları ve tatlılarıyla öğrenciler lezzetlerin doruğundaydı.

Kırk beş dakikalık mola bitmek üzereydi, herkes bütün ihtiyaçlarını gidererek otobüse yöneldi. Az sonra öğrenciler yerini alıp yemeğin bastırmasıyla uyku haline girdi. Artık üçüncü durakları Diyarbakır'dı. Üç saat sonra Diyarbakır otogarında olacaktı.

Bu kez direksiyonda orta yaşlı, dikkatli bir şoför vardı. Hilal Artuklu Hoca gözleri açık ve öğrencileri izliyordu.

Ve nihayet Diyarbakır Otogarı...

Uykulu gözlerle otobüsten inilip valizler toplanarak otogarın yakınındaki Şanlıurfa Bulvarı üzerindeki Fırat Otel'e yerleşildi.

Öğleye kadar herkes serbestti. Ertesi gün Diyarbakır'ın tarihi yerleri, daha sonra Cezeri seyahatinin son noktası olan Şırnak Cizre'de Cezeri'nin mezarı ziyaret edilecek. Bunun için 250 kilometrelik bir yolculuk yapacaklardı.

Saat 13.00'te Diyarbakır gezisi başladı. Diyarbakır, tarihi bir şehir, gezmekle biter miydi hiç?

Alperen Artuklu Hoca:

- Asıl amacımız Cizre ve Bilge Cezeri'dir ama yol üzerindeki Diyarbakır'ı görmeden geçmek olur mu?

Diyarbakır'da belli başlı yerleri gezebiliriz. Bunlar Diyarbakır Ulu Cami, Diyarbakır Surları, Cahit Sıtkı Tarancı Evi Kültür Müzesi, Ziya Gökalp Müze Evi, Hasankeyf Taş köprü, Dicle Nehri, Hazreti Süleyman Türbesi...

Bunlar içerisinde uzakta olanları değil de yakın yerlerde olanları ziyaret edecekler. Bu nedenle bunlardan dört tanesini seçmek zorunda kaldılar: Diyarbakır Ulu cami, Diyarbakır Surları, Cahit Sıtkı Tarancı Evi Kültür Müzesi ve Ziya Gökalp Müze Evi idi.

Diyarbakır Ulu Cami... İslam dünyasının ilk beş önemli camisinden biri kabul edilir. Caminin kapısında bir güneş saati vardır. Sekiz yüz yıl önce Cezeri tarafından yapılan bu saat mermer üzerine yerleştirilmiştir. Güneşin hareketiyle birlikte oluşan gölge aracılığıyla saat doğru zamanı göstermektedir.

Hilal Artuklu Hoca:

- Çocuklar, niye Cezeri yolculuğuna çıktığınızı sezebiliyor musunuz?

Ve devam etti.

- Karşı duvarda ne görüyorsunuz bakalım?

Öğrenciler hep birlikte:

- Yılaaaan!

Dediler. Hilal Artuklu Hoca:

- O da bir efsane... Zamanın birinde bu avluda Allah'ın iyi bir kulu namaz kılarken şeytan yılan kılığına girerek onu boğmaya çalışmış, yılan hemen taşla dönmüş, ibret olsun diye iç avludaki bu duvara yerleştirilmiş.

Diyarbakır surları... Kale ve surlar gezilirken genç bir kıza rastladılar, adı Dilcan idi ve öğrenciydi. Dilcan misafir öğrencilerle arkadaşı Behram'la birlikte çok ilgilenildi.

Dilcan:

- Diyarbakır'a hoş geldiniz, arzu ederseniz ben size surlar hakkında bilgi verebilirim. Bu surlar tarihi surlardır, kale ve surların yapılışında değişik devletlerin katkısı vardır, bunlardan biri de Artuklulardır. Dünyanın en uzun surlarındandır bu surlar uzunluğu beş buçuk kilometre civarındadır ve Çin Seddi'nden sonra dünyada ikinci sıradaki en uzun surdur.

Alperen Artuklu Hoca:

- Dilcan, ağzına sağlık, çok teşekkür ederim. Ziya Gökalp ve Cahit Sıtkı Tarancı Kültürevi var, bunlar nerede?

Behram:

- Ben biliyorum, size seve seve yardım ederim, deyince öğretmen ve öğrenciler Behram'ın yardımseverliğinden çok hoşlanmışlardı.

Ziya Gökalp Mahallesi ve Ziya Gökalp Müze Evi...

Behram:

Burası önemli ve güzel bir tarihi bina... Ziya Gökalp bu evde doğdu. Burada ona ait bazı özel eşyalar, fotoğraflar, giysiler ve kitaplar var. İnsana huzur veren bir ortam... Tarihi ve Ziya Gökalp'i buraya giren herkes hissediyor.

Sur ilçesi, Camii-Kebir Mahallesi, Cahit Sıtkı Tarancı Evi Kültür Müzesi...

Behram:

- Cahit Sıtkı Tarancı da bu evde doğdu, "Otuz Beş Yaş" şiirini bu evde yazdı; müze tarihi bir evden dönüşmedir. Burada şairimize ait özel eşyalar, şiirler, mektuplar, kitaplar ve bazı tarihi eserler vardır.

Dilcan ve Behram'ın yardımseverliği, verdiği bilgilerden memnun olan seyahat ekibi onlara teşekkür etti. Samimi bir biçimde vedalaşarak ekip otelin yolunu tuttu.

Akşam olmuştu, herkeste bir yorgunluk belirtisi vardı. Alperen Artuklu Hoca:

- Sabahleyin 8.00'e kadar odanızda serbestsiniz, 8.30'da kahvaltı, 9.30'da Şırnak/Cizre yolculuğu, Bilge Cezeri Dede yolculuğu var, hepinize hayırlı akşamlar!

Ertesi gün 9.30'da yolculuk Cizre'ye...

Hilal Artuklu Hoca:

- Seyahatimizin amacına doğru yaklaşıyoruz, üç saat gibi bir yolculuğumuz kaldı. Bu süre içersinde ben size Cezeri hakkında bazı ön bilgiler vermek istiyorum, dedi ve devam etti. Bilge Cezeri Cizre'nin Tor Mahallesi'nde doğdu, yine Cizre'de öldü. 1136 – 1206 yıllarında yaşadı. Bir Türk medresesi olan Camia Medresesi'nde öğrenim gördü. Artuklu Devleti'nin başkenti olan Diyarbakır'a çağrıldı, burada iltifat gördü, yirmi beş yıl korundu ve kendisine birçok imkân tanındı.

Cezeri önemli bir bilim adamımızdır. Mühendistir; fizik, matematik ve mekaniğe ilgi duydu. Yirmi beş yıl boyunca Artuklu Devleti'nin destek ve imkânlarıyla ilgi duyduğu alanlarda çizimler, tasarımlar yaptı. Artuklu Devleti için mekanik araçlar geliştirdi.

Onun kitapları Batı ülkelerinin üniversitelerinde 1900 yılına kadar Cezeri'nin adı verilmeden okutuldu.

Sökmen:

- Hoca'm, niye adı verilmiyor ki?

Hilal Artuklu Hoca, konuya dönmeye çalışarak devam etti:

- Onun ünlü güneş saatini Diyarbakır Ulu Camii'nde gördük, bunun gibi elli tane aracın tasarımını yaptı.

- Bunlar sizin için ön bilgiler. Cizre'ye gidince bir görevli bunlardan daha ileri bilgileri size verecek.

Ön bilgi de olsa öğrencilerin tümü öğrendikleri bilgilerden dolayı şaşkınlık içerisindeydi.

İlgazi:

- 800 yıl önce bu topraklarda böyle güzel bir bilgin yaşamış.

Sökmen:

- Yaşamış da biz bilmiyoruz, yazık!

İsmail:

- Varsa Batı, yoksa Batı! Biz özümüze ne zaman döneceğiz, öz değerlerimizi ne zaman öğreneceğiz? "Sen cebinde kaybettin güneş dolu tarihi." diyen Necip Fazıl Kısakürek ne kadar da haklıymış.

Alperen Artuklu Hoca:

- Haklısınız gençler, işte onun için buralara kadar geldik, onun için Cezeri'nin çekim alanına girdik. Biz öğretmenleriniz olarak bu gerçeğin farkındayız. Ülkemizin ve sizin geleceğinize dair sorumluluklarımız var.

Yolculuk tahmin edilenden biraz fazla sürdü. Otobüs Cezeri'nin mezarının yakınındaki otoparka çekildi. İki üç dakika yürüdükten sonra bir türbe ile bir mezar görüldü. Mezarların yanında yaşlı, güngörmüş bir dede vardı.

Gezi grubu mezara yaklaşırken dede, misafir olduklarını anladığı insanlara kabalık olmasın diye oturduğu yerden kalktı.

- Hoş geldiniz, adım Nuh. Ben türbe bekçisiyim, dedi.

Gezi grubu hep bir ağızdan: "Hoş bulduk, tanıştığımıza memnun olduk. Lütfen, oturun, rahatsız olmayın." dedi.

Nuh Dede:

- Nerelerden geldiniz, nerelisiniz?

Alperen Artuklu Hoca:

- Karadenizliyiz, Samsun'dan geldik.

Nuh Dede bir an donakaldı, hüznünlendi, zar zor konuşmaya çalışarak devam etti:

- Benim aslım da oralardan... Dedem Trabzon'un Çaykara kazasındanmış. Ben oraları hiç bilmem. Bildiğim sadece orada din adamlarının ve hocaların çok yetişiyor olması... Sesi kesildi ve daha sonra iki gözünden birer damla yaş düştü.

Alperen Artuklu Hoca, Nuh Dede'ye sarıldı. Benim köküm de buralardan... Benim çok önceki neslim buradan Karadeniz'e, seninki de Karadeniz'den buraya... Gidip gelmişiz ve kanlarımız birbirine karışmış.

Nuh Dede, bu sözlerden çok hoşlandı ve devam ederek:

- Benim dedem buralara asker olarak gelmiş, yaşadığı birçok acı olaydan sonra burada kalmak zorunda hissetmiş kendini. Zamanın şartları işte... Babam, akrabalarımız, kardeşlerim ve ben benimsemişiz bu toprakları. Bizler deniz görmemiş Karadenizliyiz, sen deniz görmüş Güneydoğulusun.

Nuh Dede'nin bu sözü hüznü ortama bal tadı kattı.

Nuh Dede:

- Şu türbe Hazreti Nuh'un Türbesi, benim adım da ondan geliyor, burada ona karşı önemli bir saygı vardır. Şu mezar da İsmail Cezeri'nin mezarı... Buraya sizin gibi okumuş insanlar geliyor, öğreneceklerini öğreniyorlar. Az sonra bir görevli, bir turist rehberi gelip size önemli bilgiler verecek.

O esnada merhaba, hoş geldiniz diyen bir ses duyunca döndüler ve bir ağızdan:

- Hoş bulduk! Dediler. Gelen turist rehberiymi, adı ve soyadının Hikmet Ege olduğunu söyledi. Hikmet Ege:
- Ben size İsmail Cezeri'yi tanıtmak istiyorum, dedi.

Hilal Artuklu Hoca:

Biz öğrencilere ön bilgi verdik, siz onun çalışmaları ve eserleri hakkında bilgi verin, merak ettiğimiz bir konu olursa soru sorar, sizden o konuyu öğreniriz.

Hikmet Ege, teşekkür ederek devam etti.

- Sibernetik denilen alan ve robotlar üzerinde ilk çalışmaları yapan Cezeri'dir.

Hikmet Ege cümlesini bitirmeden İsmail:

- Sibernetik ne demek?

Hikmet Ege:

Sibernetik, insanın müdahalesine gerek duymadan dış dünyanın ihtiyaç ve dalgalanmalarına göre kendi kendini düzenleyen sistemleri inceleyen bilim dalıdır. Sibernetiğin babası olan ve ilk robotu çalıştıran Cezeri Anadolu toprakları için bir gurur kaynağıdır.

Haçlı seferleri esnasında Avrupa'ya kaçırılan Cezeri'nin kitapları Leonardo Da Vinci'ye ilham kaynağı oldu, Vinci onun kitabını elinde düşürmedi.

Elektrik olmadan hava- boşluk- denge anlayışıyla kendi kendine çalışan araçlar üretti.

Bu araçlardan bazıları: Güneş saati, su saati, fiskiye, şifreli kilitler, su yükseltme ve su boşaltma araçları, otomatik abdest suyu, mum saatleri...

İsmail:

- Vay, vay, vay!

Sökmen:

- Aman Allah'ım!

İlgazi:

- Harika! Harika şeyler bunlar. Harikasın, büyüsun Cezeri Dede'm! Avrupa Ortaçağ karanlığını yaşarken sen ne güzel şeylerle ilgilenmişsin, kendinden 800 sonrasını görebilmişsin.

Hikmet Ege:

Evet, yıllar sonrasını gördü, Orta çağ Avrupa'sına yol gösterici oldu, Avrupa'daki ve Amerika'daki teknolojinin hatta uzay teknolojisinin yolunu açtı. Türkçe anlamı "Makina Yapımındaki Faydalı Bilgiler ve Uygulamalar" adlı eseri ünlüdür. Bu eserde 50 tane tasarım vardır. 50 tasarımın 6'sı su saati, 4'ü mumlu saat, 7'si eğlenme amaçlı, 6'sı ibrik, 6'sı fiske, 4'ü kan alma ünitesi, 3'ü abdest aleti, 5'i su çıkaran sistem, 2'si kilit, 1'i şehrin kapısı, 1'i açölçer, 1'i kayık su saati, 4'ü ses çıkaran alet.

Öğrenciler küçük dilini yutacaktı, hayretlerini gizleyemeyerek hepsi birden:

- Aaa, daha neler neler! Yıl 1200 civarları, yer Şırnak/Cizre ve Anadolu'nun kavruk bir evladı neler neler yapmış!

Hilal Artuklu Hoca:

- Bilge Cezeri bu şartlar altında harika şeyler yaptı; dünya teknolojisinin uzay yolunu açtı, bizlerin bugünkü şartlarda onu örnek alarak neler yapabileceğimize dair bir örnek değil mi Bilge Cezeri?

İlgazi:

- Hoca'm, ben ileride bir bilim adamı olamazsam geçmişimden, Cezeri'nin yaptıklarından utanır, yerin dibine girerim, iyi ki onu tanımış oldum.

İsmail:

- Onun kitabı ülkemizde var mı?

Hikmet Ege:

- Evet var. T.C. Kültür Bakanlığı onun eserini "Olağanüstü Mekanik Araçların Bilgisi Hakkında Kitap" adıyla çok sayıda bastı.

Sökmen:

- Bravo, ne güzel olmuş, inşallah bu güzel eserin yolundan gidenler olur.

İlgazi:

- Hikmet Bey, Avrupa'nın bugün Cezeri'ye bir bakış açısı var mı?

Hikmet Ege:

- 800 yıl sonra Erlangen Üniversitesi Profosörü Wideman Cezeri'nin kitabındaki araç çizimlerini üreterek onları çalıştırdı ve hepsinin kusursuz çalıştığını gördü. Bu bizim için haklı bir gurur, haklı bir övünme sebebi oldu.

İsmail:

- Acaba Avrupa'nın gururlanmaları, Cezeri'ye takdirleri var mı?

Hilal Artuklu Hoca:

- Onların sadece ne para kazandıkları, sadece çıkarları olur.

İlgazi:

- Avrupa medeni ama çıkarıcı demek, çıkarıcı medeni, diyerek güldü.

Hikmet Ege:

- Başka soru?

Alperen Artuklu Hoca gezi ekibi adına teşekkür etti ve dönüş hazırlıkları başladı.

Nuh Dede:

Bu sıcak topraklara Karadeniz'in serinliğini, Karadeniz'in insanlığını getirdiniz, ihtiyar bedenime derman oldunuz, güle güle gidin deli dalgalı Karadeniz'in, başı dumanlı dağların, kemence'nin uşakları... Beni unutmayın, dualarım sizinle... Eminim ki Bilge Cezeri'nin ruhu da sizden hoşnut olmuştur.

Öğrencilerin gözü dolmuştu, bu ruh haliyle Nuh Dede'nin elini öptükten sonra ona el sallayarak mekândan ayrıldılar.

Nuh Dede iki elini bastonunun, çenesini de ellerinin üzerine koyarak otobüs kaybolana kadar içi acıyarak peşlerinden bakakaldı.

Öğrencilerin hepsinin bilinçleri ve gönülleri dopdoluydu.

Şoför kornaya acı acı basarak otobüsü hareket ettirdi.

Artık dönüş yolculuğu başladı.

Cezeri yolculuğu amacına beklenenin de üzerinde ulaştı.

Alperen Artuklu Hoca:

- Hayırlı yolculuklar sevgili öğrencilerim, yolumuz açık olsun!

YOL VE BİZ RECEP ŞEN

Yoldan habersiz halde, bu viranda kalmıştık,
Bir hoş merhaba ile yola kattılar bizi.

Şehirlere uğradık, nice yüzler tanıdık,
Muhabbet ırmağında, sele kattılar bizi.

Anılarla dolaştık, öz topladık çalıştık,
Aşk kovanına sokup, bala kattılar bizi.

Çiçeklerle söyleştik, menekşeyle halleştik,
Bir bağbanın eliyle, güle kattılar bizi.

Şu mecnundur dediler, işte bu da Leylâ'sı
Sahraları gezdirip, yele kattılar bizi.

İlmek ilmek dokuyup, sabır ile ördüler,
Bunca nakış içinde, çula kattılar bizi.

Sorup soruşturdular, arayıp da buldular,
Yalnız kalmış yapraktık, dala kattılar bizi.

Harfe söze ne hacet, gönül dili dilimiz!
Bir bakış ile böyle, kula kattılar bizi.

SENSİZ GECELER MEHMET GÖZÜKARA

Gönül verip seni sevdim seveli
Aklımı bozuyor sensiz geceler
Hemen gün ışırdı senden evveli
Bir garip uzuyor sensiz geceler

Başa çıkılmıyor bu nasıl bir iş
Sıkmaktan çürüdü ağızındaki diş
Hatırım kaldıysa tez günde yetiş
Felaket üzüyor sensiz geceler

Badana olur mu sıvasız kerpiç
Duyan gören yoktur böylesine hiç
Yelkovan örs oldu akrep'te çekiç
Yüreğim eziyor sensiz geceler

Vaktinde güzeldir kirpik de kaşta
Gideni getirmez dökülen yaş da
Bilirim tekrar etmesi boş da
İpliğe diziıyor sensiz geceler

Felek ile güreş tuttum tuşladı
Hasret o gün bu gün ben de kışladı
Eklem yerlerinde sızı başladı
Reçete yazıyor sensiz geceler

Gözükara'm günden güne eriyor
Bu işkence sabaha dek sürüyor
Hayalinle birlik olup yürüyor
Birlikte geziyor sensiz geceler

KAYBOLAN ŞÖHRET ÜLKÜ DURAN BULUT

Elinde ne taşıdığı bilinmeyen adam ağır aksak yürüyerek yokuşu çıkmakta zorlanıyordu. Giyiminden anlaşıldığına göre inşaat işçisi olabilirdi. Her gün geçtiği sokakta onu gören çocuklar “Ne taşıyorsun amca?” diye soruyorlardı. Cevap veremiyordu, nefes nefese kalıyordu taşırken. O yokuşu her gün çıkmak kolay mıydı? Mehmet’i babası büyüttü. Annesi küçük yaşta vefat edince üvey anne getirmişti babası eve. Kadın ne yapıp edip baba ile oğlunun arasını açmayı başarmış ve oğlanı evden attırmıştı. İşte o günden beri nerede iş bulursa çalışıyor ve yaşamaya devam ediyordu Mehmet.

Mehmet’in evi terketmesinden sonra babası da şüpheli bir olay sonrasında ölmüştü. Mehmet ölüm haberini almıştı fakat babasının cenazesine giderken otobüs nehre uçmuştu. Kırk kişilik otobüsten mucize eseri olarak kurtulan Mehmet, kazanın yapıldığı kasabada nam salmıştı. Herkes ondan bahsediyordu. Hastaneye onu görmeye gidiyorlar, ona yiyecek ve giyecek götürüyorlardı. Mehmet çok mutluydu. Babasının ölümünü unutmuş gibiydi. Mehmet’in talihi tam böyle bir keskin dönüşle parlamıştı.

Hurafelere inanan köylüler Mehmet’in olağanüstü özellikleri olduğuna inanmışlardı. Köy yerinde soruşturma olayları basit bir şekilde yapılır, olaylar fazla sorgulanmazdı. Köy halkı ve jandarmalar da dahil Mehmet’in o araçtan nasıl kurtulduğunu öğrenmek için sıraya girdiler. Köy muhtarı Mehmet’i evine getirdi. On gün boyunca ona hiçbir şey sormadılar, iyice dinlendi ve güzel yemekler yedi. Daha sonra köylüleri iyi gözlemleyen Mehmet onlara daha önce duymadıklarını anlatmaya başladı. Kazada nehre uçan otobüsten camı kırarak çıktığını ve bir süre yüzdükten sonra balıkçılarla birlikte kıyıya çıkmayı başardığını anlattı. Yalanlar uydurdu. Hatta özel yetenekleri olduğundan, hastaları iyileştirdiğinden bahsetti. Bunları duyan köylüler Mehmet’e hizmette kusur etmediler. Mehmet’i gören, önünde el pençe duruyordu. Kısa sürede Mehmet kendisini mesih ilan etmeye başladı. Ona ev verdiler, hatta köyün en güzel kıızıyla evlendirdiler. Mehmet oturduğu yerden hem para kazanıyor hem de halkın dertlerini dinliyor ve çözüm bulmaya çalışıyordu. Hastaların üzerine kalemle anlamsız şekiller çiziyor, bunalıma girenlere okumuş sular içiriyordu. Cahil halk, Mehmet’e inanmaya devam ediyordu. Ancak nereye kadar gidecekti bu düzen? El atına binen tez inerdi. Hakkı olmayan şöhret merdiveninden düşmesinin vakti geliyordu. Yalanları yavaş yavaş ortaya çıkıyor ve köy halkının güvenini kaybetmeye başlıyordu. Karısını doğumda evladı ile birlikte kaybetmesiyle kasaba halkının güvenini tamamen yitirmişti. Kapısını çalan olmuyordu artık. Karısını ve çocuğunu kaybettikten sonra hayata küsmüş, köy halkını kandırdığı için pişmanlık duymaya başlamıştı. Ancak köylü, yıllarca kısıtlı imkanlarla Mehmet’e yaptıkları tüm iyilikleri geri almasını da bilirdi.

Köyün büyükleri toplanıp Mehmet’i bir sınavdan geçirmeye karar verdiler. Köyün çavuşu-

nun kızı vardı. İstanbul'dan yeni gelmişti. Amansız hastalığına doktorlar çözüm bulamamışlar ve köylerine geri dönmüşlerdi. Mehmet'ten bu kızı iyileştirmesini istediler. Eğer başarırsa köyde yaşamaya devam edecek ve eski saygınlığını geri kazanacaktı. Çaresiz, "Olur!" dedi acılı adam. Ertesi gün bildiği bütün kurnazlıklarını ve hilelerini kullanarak hasta kızı tedavi etmeye çalıştı. Kızın iyileşmeyeceğini biliyordu. Gerçek ortaya çıkmadan köyü terk etmeye karar verdi. Gece yarısı eşyalarını hazırladı ve yola koyuldu. Hiç bu kadar korktuğunu hatırlamadı. Yol boyunca ama kalbi hızlı çarpıyor ama vücudundan ateşler çıkıyor, başı dönüyordu. Yalanla kazanmış olduğu hayatını yalanla kaybetmişti. Keşke kazadan sonra orayı terk edip evine geri dönseydi ancak "keşke" için çok geçti artık. Ne yol bitmek biliyordu ne de aklındaki düşünceler bitiyordu. Sabaha kadar durmaksızın yürüdü. Mecalî kalmamıştı. Bir ağacın altında dinlenmek üzere yere uzandı. Öğle vakti olmuştu. Kasaba halkında bir sevinç ve telaş vardı. Herkes Mehmet'i arıyordu. Mehmet sınavı geçmişti. Hasta kız iyileşmişti. Haberi vermek için köyün dört bir yanına Mehmet'i bulmak için dağıldılar. Köyün jandarması ağacın altında Mehmet'in cansız bedenini bulmuştu. Kızın iyileştiği haberini alamadan göçmüştü Mehmet.

Cahil köylü Mehmet'e inanmaya devam etti. Ona büyük bir mezar yaptırdılar. Etrafını tahta ve tellerle iyice çevirdiler. Köyde kimin ne derdi varsa Mehmet'in mezarının başına gidip anlatıp durdular. Ölüden medet beklediler. Köyde bu gelenek yıllarca devam etti. Belli bir zaman sonra Mehmet'in mezarlığı da kendisi gibi kaybolup gitti.

EY ANADOLU YAHYA ÖZKÖK

Ey Anadolu!
Gözlerimde tütmeğe başladığın günden beri,
Atımı çatlatırcasına sürdüm peşinden.
Yüreğimde yeşerirken düşlerim,
Takip ettim rüzgâra bıraktığın izleri.
Ve ben meşale yaptım güneşinden,
Şimdi gece gündüz yalnız seni düşlerim.

Ey Anadolu!
Sana kavuştuğunda erenler,
Gözündeki yaşlara mendil oldum.
Elimle su verdim boynu bükük her çiçeğe.
Dua dua uzanıp vuslata her seher,
Paslı yüreklere kandil oldum.
Türkümüzü ezberlettim susuz kalmış her belleğe.

Ey Anadolu!
Bir yanda çağlarken gürül gürül bizim Yunus,
Bir yanda hamuş olan Mevlana.
Moğollarla yüzüne çöken pus,
Bir zaman dehşetli acılar verdi bana.

Ey Anadolu!
Selçuklu'dan koparken,
Dilimde bir hicran türküsü kaldı.
Sabrı bana vird olarak veren derviş zaman
Bir çınarın tohumunu göğsüne saldı.
Ahkâm sahibi beyler sağı solu kaparken,
Altı yüz yıla hükmedildi o an.

Ey Anadolu!
Ey Benim Ezelden Nişanlı Sevdiğim!
Düşünce Sultan, düştün parça parça sen de,
Yedi Düvel ansızın uzattı habis ellerini.
Ey Benim Tarihi Kadar Şanlı Sevdiğim!
Kursaklarında bıraktık kötü emellerini,
Cumhuriyet rüzgâr oldu yelkende

Ey Anadolu!
Sinende şüheda dolu.
Sen bize vatan oldun,
Biz sana kapıkulu.

ÇELİŞİK NİYET VE KORKU ABDÜLHAKİM ÇİFTÇİ

Stefan Zweig'in korku adlı eseri korkulan şeyin insanı ne derece etkilediğini, psikolojik ve fizyolojik açıdan nasıl tepkilere yol açtığını, davranışları hangi biçimde etkilediğini göstermesi açısından okunması gereken eserler arasındadır. Eserin kısa ve akıcı olması okurlara hem keyifli hem de heyecan verici bir okuma yapma olanağı sağlıyor. Eserde kocasını aldatan bir kadının içine düştüğü girdabı ve içinden çıkılmaz durumu anlatılıyor. Hukukçu olan ve orta halli saygın bir kocanın eşi olan kadın, mesleği piyanistlik olan bir adamla bir gece partisinde tanışır ve o günden sonra ilişkileri olumlu yönde gelişmeye başlar. Bunu anlayan kocası, kadına fark ettirmeden bir şantajcı ayarlar, kadının itiraf etmesini ve eski aile hayatına tekrar dönmesini sağlamaya çalışır. Şantajcı her defasında kadından aldatmayı kocasına söylememe karşılığında maddi bedel ister. Git gide bu maddi karşılığı kadının haberi olmadan şantajcı eliyle attıran koca sürekli kadının üzerine gider. Kadın, işlediği suçun kocasının kulağına gideceğinden endişelenir ve korkusu artık içinden çıkılmaz bir hal alır. Sürekli gördüğü rüyalar onu içten içe çürütür, kocasına karşı işlediği yüz kızartıcı suçtan nasıl temizlenebilirim arayışına girer. Baskısını arttıran şantajcıdan kurtulmak için son çare olarak kocasını aldattığı adama gider ama adam yardımcı olmaz, üstüne üstelik alaycı tavırlarla kadını geri çevirir. İçine düştüğü durumun korku ve ıstırabına dayanamayan kadın, dönüş yolunda bir eczaneye uğrar ve yaşamına son vermek için ilaç almaya karar verir. Olayın başından beri durumdan haberi olan ve kadını takip eden koca, kadının eczaneye uğradığını gördüğünde karısının yanına gider, olaydan haberdar olduğunu ve eski sıcak yuvalarında birlikte yaşayabileceklerini söyler.

Eserini bu şekilde bitiren Zweig, tespitlerini ve çözüm yollarını da eserinde dile getirir. Korkuyu "Korku, cezadan daha katlanabilir bir şeydir çünkü ceza somuttur." şeklinde tanımlayan Zweig, "Korku cezadan daha berbattır, çünkü ceza bellidir. Ağır veya hafif; bilinmeyene, sınırlandırılmışa kıyasla ceza, daha az ürkütür. Cezasının ne olduğunu anlayınca kız rahatladı. Ağlaması seni şaşırtmasın: gözyaşları şimdi dışarıya akıyor, daha önce içeride birikip kalmıştır. İçerideki gözyaşları dışarı akandan daha fenadır." ifadeleriyle korkuyu çözümlemeye çalışmıştır. Burada asıl konu, korku psikolojisi üzerine teknikler geliştiren varoluşçu düşüncenin temsilcilerinden Victor E. Frankl'dır. Frankl, İnsanın Anlam Arayışı adlı kitabında logoterapi (anlam bilimi) tekniği başlığı altında korkuyu zikretmiş ve başa çıkılma yollarını dile getirmiştir. Çelişik Niyet diye isimlendirdiği tekniğine göre beklentisel kaygı durumu ve korku, korkulan şeye yol açar. Aşırı niyet, arzulanan şeyi olanaksızlaştırır. Bir örnek vermek gerekirse büyük bir odaya girip kalabalıkla karşılaştığı zaman kızarmaktan korkan birey, gerçekte böyle bir olay karşısında kızarmaya daha yatkındır. Frankl'ın eserinde zikrettiği bu örnek bağlamında yine Frankl'ın deyişiyle "Arzu, düşüncenin babasıdır." deyimini, "Korku, olayın anasıdır." sözüyle değiştirmek konunun anlaşılması için fayda sağlayacaktır.

Çelişik niyet kavramını Almancada 1939 yılında tamamlayan Frankl, korkunun tedavi edilmesi gereken bir hastalık olduğunu, tedavi yolunun da korkulan şeye kesin olarak niyetlenilmesi olduğunu söylemiştir. Söz gelimi sürekli terleyen ve ortamlarda terlemekten korkan birisi git gide terleyecek, kısır döngü bu şekilde devam edecektir. Fakat kişi "Daha önce bir litre terliyordum ama bu sefer on litre terleyeceğim!" diye niyetlenirse görecektir ki hiç terlemeyecek ve bu şekilde korkusunun üstesinden gelecektir. Aynı şekilde uyku problemi olan kişinin uykusuzluk korkusu kişiyi uyumaya yönelik aşırı bir niyete sevk edecek, kişinin uyuyamamasına yol açacaktır. Fakat kişi olabildiğince uyanık kalmaya çalışır ve bu şekilde kesin niyetlenirse organizma kendi kendine yeten asgari uykuyu sağladığından kişi uyku problemi yaşamayacak ve fobisini yenmiş olacaktır. Esasında ölüm korkusu gibi zor korkuları bu tekniğe hamletmek, yaşam sofrasından doymuş bir şekilde kalkmayı ve hayatta bir kez olacak bir şeyin ömür boyu ceremesini çekmeyi engeller mahiyettedir. Marifet sahiplerinin ahlaksızlık diye nitelendirdiği ölüm korkusunu, sırf dünyada birkaç gün daha fazla kalmak uğruna bir ömür çekmek akıl karı gözükmemektedir. Hiç olmazsa çelişik niyet tekniğine göre dünyaya aşırı niyetlenmemek pekâlâ insanlar için önem arz etmektedir.

İÇTEN SÜKUT DAVUT MORTAŞ

İçimde bin bir gizli âh,
Dilsiz bir gece, solgun mah.
Sözcükler kırık, dilde mahzûn,
Susarım, akar içim hûrûn.

Gönül sırra dönmüş, yaralı,
Hicrân misâli gece saralı,
Her nakışta bir hasret göl,
Gözümde biriken yağmur değil.

Dertler yürekte saklı hücre,
Felek susar, ben yine beklerim,
Bir tebessüm olsa elimde,
Kırık şem'im yanar, sönerim.

Söyleyemem, yel alır sözü,
Sır küf olur dilde sözsüz,
İçime gömülür her inilti,
Âh, yalnızlık olur nağme gibi.

Gel de gör gönlün nakışını,
Sallanır umut, iner hicâbı,
Bir damla düşer, gönül ıslanır
Suskunluğumda aşkın sâfî râhı.

SİNEMDEKİ HÜZÜN BUSE DİLKİ

Bir akşam yürürken sessizce yollarda
Rüzgâr dolaşır ağarmış saçlarımda
Bir yıldız parlar usulca gökyüzünde
Gönlüm kalır eski bir özlemde

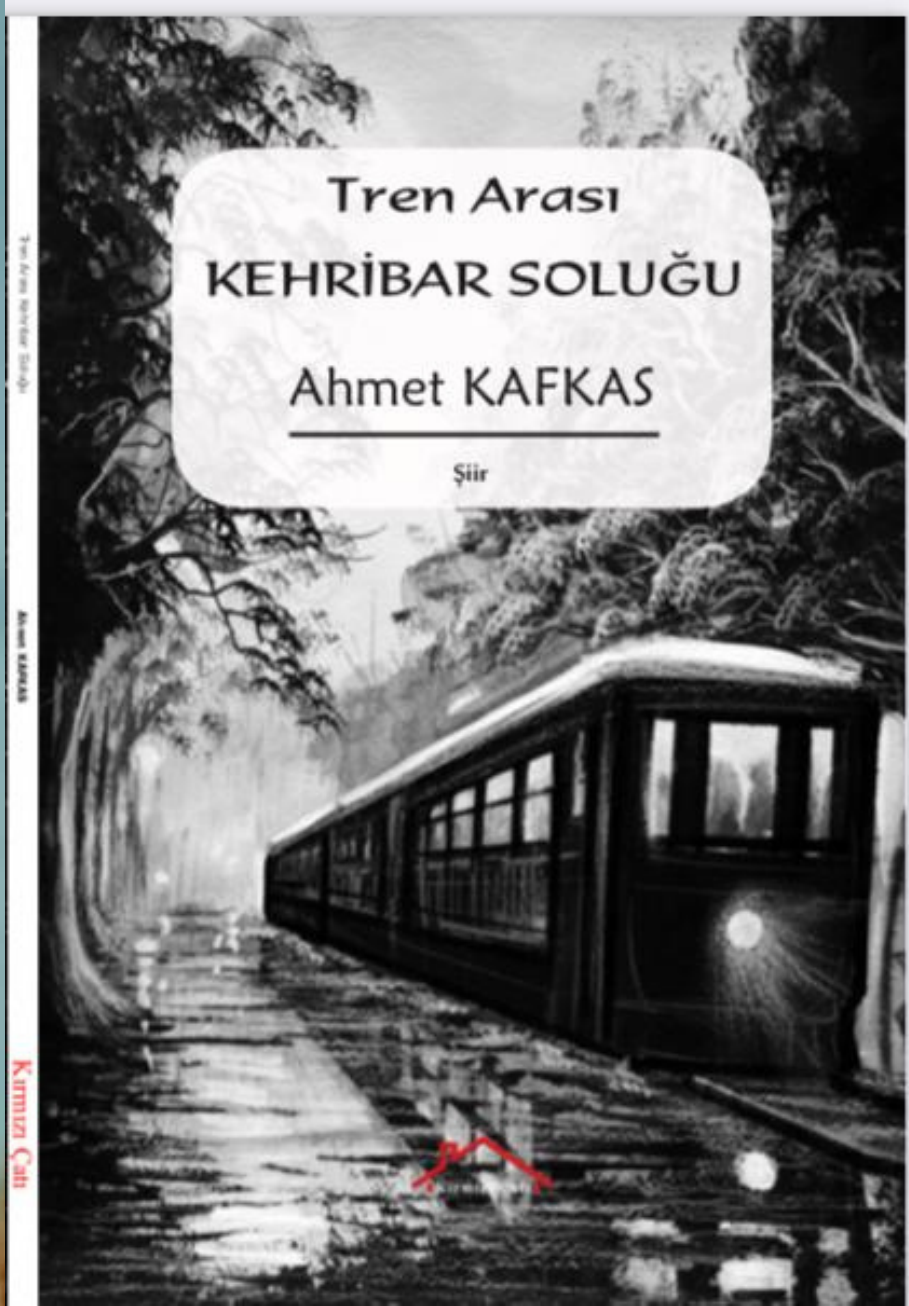
Caddeler boş, sokaklar durgun
Zaman gider ağır ağır ve yorgun
Sonra düşler gelir, sessizce çöker
Gözlerimden gizlice bir yaş iner

Halimi kimseye şikâyet etmem
Fırtınalarımı hep içimde yaşarım
Göz pınarlarımda yanan ateşi söndürmem
Ellerimde tuttuğum koru bir yere bırakmam

Uçurumun kenarında beklerim kendimi
Korkak düşler kaplar her gecemi
Kelimeler boğazımda düğüm düğüm
Anlatsam da çözülmez sinemdeki bu hüzn

Ay susar, geceyle bir olurum
Kendi içimden uzak diyarlara savrulurum
Bir Allah bilir ne haldeyim ben
Duyulmaz bir ağıt işitilir kalemimden

Belki zamanla silinir yüreğimden yaran
Gitmez, içimde kalır onulmaz bir hazan
Ne geçmişe dönebilir ne ileriye gidebilirim
Bakamadığım aynalar kırılır, kendime küserim
Hayal edemem o eski beni
Kendim bile hatırlamıyorum geldiğim yeri
Artık eksik cümleler gibi yarımım
İssiz bir yolda kimsesiz ve yalnızım

Tüm kitap satış noktalarında!

HAİKULARLA KEDİNİN BEŞ HÂLİ BEKİR OĞUZBAŞARAN

YALIN HÂLİ

Sarışın kedi
Son derecede uysal
Sokak kedisi

-İ HÂLİ

Sevin kediye
Bütün canlılar gibi
Sevgiye muhtaç

-E HÂLİ

Su ver kediye
Barınak yap, mama ver
Sakın aç koma

--DE HÂLİ

His var kedide
Sevildiğini bilir
Her hâl ü kârda

-DEN HÂLİ

Kaçma kediden
Onu da Hak yarattı
Farkı yok bizden

GURBETTE KALAN SESLER NİLÜFER AKINGÜL

Sonbahar mevsiminin soğuk bir gecesinin, zamanları adeta makara edasıyla ömürden sardığı bir gündü. Muhammet uykudan sarhoş gözlerini ovalarken duvarların rengi kendi benzinden daha suskun ve soluk görünüyordu.

Ne pencerenin kenarındaki sarı lamba ne de masadaki yarım kalmış bir bardak suyun titreşimi konuşuyordu. Her şey düzenliydi, tertipliydi, ama yaşamdan bir şey eksilmişti sanki. Yaşamanın adı kalmış, tadı kaçmış, sanki ölmüşsün de başka bir boyuta geçmişsin gibi hislerinin boşluğuna boynundan asılmışçasına yaşıyordu. Eşyalar bile sessiz bir matem tutuyordu adeta.

Muhammet yatağa uzanmış bir şekilde, aidiyet duygusunu ararken uyandı. Ne çocukluğunun o sabun kokusu ne de annesinin ellerinden tutup kaldıran nefesindeki kalan o sıcaklık... Yastık serin, odaysa tanıdık olmayan bir soğukla doluydu.

Sanki evden ayrılırsın da yatağını yadırgarsın, aşına olduğun şeyin yokluğu sana gurbette olduğunu anımsatır ya, aynen onun gibi bir şeydi bu ama onun gurbette oluşu bir yolculuğun değil, bir yıkımın sonucuydu. Bir ülke kalbinden geçip gitmişti, tekrar kalbine saplanan bir ok gibi geçip gitmişti, geriye sadece yankısı kalmıştı acının. Ama acının yankısı acıdan daha acıydı.

Filistin'den ayrıldığı gün gökyüzü kireç gibi beyaz bir dumandan oluşan bulutlar kömür gibi siyahtı. Bir kuş bile uçmuyordu havada. Uçurtmaların ipleri kopmuştu, çocukların elinden, ellerini keserek ayrılan özgürlüğün temsili uçurtmalar sırtını insanlığa dönerek bir daha dönmek üzere kaybolmuştu. Derdinden donakalmış bir annenin dizinde ölen oğlunun saçına toz karışıyordu. Ve Muhammet o tozun içinde yürüyerek çıkmıştı evden. Evin kapısı ardında kapanırken bir hayat da kapanmış oldu yıkılan duvarların dibinde.

Şimdi ise bu şehirde, uzak bir diyarda, her şey eksiksiz ama hiçbir şey tamam değil. Sokaklar cilalı, evler temiz, marketlerde ışık hiç sönmüyor ama burada sabahlar sessiz doğuyor; kimsenin yüzünde sevinç izleri yok, sadece meşguliyetin yorgunluğu var. İnsanların bazı insanlar için boğazlandığı bir devir.

Yatağının yanındaki, yağmura cilve yapan camın tozlarından görünen bir pazar ve pazardan geçerken bir kadın elma seçiyor. Elmanın tahayyülf kokusu aklına Filistin'in dağlarından kendi çocukluğunu getiriyor. Bir an için, annesinin "Bu yıl zeytin erken karardı." deyişini duyar gibi seslenesi geliyor annesinin sesine. Sonra ses dağılıyor, kalbindeki o boşluğun içine bir boşluk daha açılıyor.

Sabah rüzgârı perdeleri araladığında, gökyüzü gri bir mendil gibi yüzüne değerken kendi içinde konuşmaya başladı yine kendine: İçinin nehirlerinden süzülüp gelen zamandan öte mekânın kanatlarına ayaklarıyla tutunmak gibi bir şey bu. Ötelerin berisinden sürgün yiyen hayallerin isyancı kuşatmasına sefayla teslim olmak ya da zırhının en nahif köşesini bir nazar kurşununa aynalarda fısıldamak gibi bir şey bu.

Bu cümle dilinden dökülürken sanki kendi kalbini dışarı bırakıyordu. Bir kızı sevmiştii ve o kız da onu. Zaman o an dondu. İçindeki Filistin, bir harita değil, bir yankıydı artık. Belki de hatıralarda saklıydı bir insan. Hayallerin tepesine o hatıralar dikecekti sonsuzluk sancağını belki de ve belki de Allah o aşk halini onlara pek yakıştırdığı için kalplerinden ebediyen birbirlerini çıkarmamak için ayırmıştı onları.

Bazen rüyada kardeşini görür; elinde taş vardır, yüzü gülüyordur. "Bak." der, "Artık hiçbir şeyden korkmuyoruz." Uyanınca o sesi kaybetmemek için gözlerini kapatır Muhammet yeniden. Ama her sabah, yastığının kokusuzluğu o rüyayı geri alır ondan sanki; tıpkı dünyanın, kardeşi Davut'u hayatın ellerinden ölümle aldığı gibi. Ölümle omuz omuza öterek ölümsüzlüğe yükselmek orada çok olağan ve sıradan. Şehit olmak aslında Allah'ın onların samimiyetine ve Peygamberin emanetine sahip çıkmalarına şahitliği. Aslında anneler çocuklarının dönmesini beklerken gelen şehadet haberleriyle şükür secdelerine gidiyor. Ve şimdi o duvarları yıkık evlerin içerisinde sadece rüzgârlar oturuyor.

Bir acı ile silkeleniyor Muhammet, bombalardan kopan ayaklarının ağrısı ile İstanbul sokaklarında bir akrabasının evinde yatarken bir daha kalkamayacağını bilerek izliyor televizyondan barış haberlerini. Bir ümit bir tanıdık görürüm diye mütebessim bir ifadeyle gözleri doluyor boncuk boncuk gözyaşlarıyla.

Zaman her şeyin ilacı lakin gurbetin acısı zamanla dinmiyor bilakis artıyor.

Sadece şekil değiştiriyor belki,

bir çayın buharında,

bir çocuk gülüşünde,

bir ezan sesinde yeniden başlıyor.

Ve insan fark ediyor ki,

bazen memleket toprağında değil,

gözyaşının düştüğü yerde yeşeriyor insanlık; adı, dini, dili, ırkı ne olursa vicdan tek yumruk olduğunda kurtulacak bütün dünya.

PİŞTİM DE GELDİM NURULLAH ÖZDEMİR

Şairlik sırrımı merak edenler
Ervah'ta bir âşka düştüm de geldim
Yaktı yüreğimi türlü nedenler
Sevdâ ocağında piştım de geldim

Ayağım yürüdü ben beri durdum
Nefsimin çarkından hep geri durdum
Yemedim bir kemik bir deri durdum
Sığmadım kabımdan taştım da geldim

Umut tohumunu ektim hicrâna
Bıçtım deste deste döktüm harmana
El vermedi nasip verimden yana
Kara talihime şaştım da geldim

Ben bana yurt oldum ben bana gurbet
Hiç dilimde kabul görmedi şerbet
Ateşten susuzum dediler "sabr'et"
Çatlayan gönlümü deştım de geldim

Mana âleminin icab hâlinden
Ben Pir'imın ruhsat aldım elinden
Kelâmından paye verdi dilinden
Çağladım köpürdüm coştım da geldim

Bir vakit "şahistan gülü" dediler
Bir vakit taşıladı "deli" dediler
Bir vakit "yaşayan ölü" dediler
Berzahtan hayata koştım da geldim

Muhabbet dağını dert gam bürüdü
Bir sürgün Narmânî oldu yürüdü
Çileli başını taşa sürüdü
Külbe i ahsen'de hoştum da geldim

AŞK ÜZERİNE NUR DİNÇKAN

Aşk kelimesi sözlük anlamı itibariyle, sarmaşık anlamına gelen aşeka ile yakından ilgilidir. Buna göre; sarmaşığın kuşattığı ağacın suyunu emmesi, onu soldurup zayıflatması ve bazen kurutması gibi aşırı sevgi de sevenin sevdiğinden başkasından ilgisini kestiği, onu sarartıp soldurduğu için bu duyguya aşk denilmiştir.

Kur'an ve sahih Hadis'lerde aşk kelimesi geçmez. Sevgi, çoğunlukla hub ve muhabbet, bazen de meveddet kelimeleri ve bunların müştaklarıyla ifade edilir. İlk dönem hicri ikinci yüzyılda Allah ile kul arasındaki sevgiyi anlatmak üzere nadiren de olsa aşk kelimesinin kullanılmaya başlandığını gösteren rivayetler vardır. İlk dönem mutasavvıflarının çoğu Allah sevgisini ifade etmek üzere, Kur'an ve Sünnet'te yer alan muhabbet yerine, aşk kelimesinin kullanılmasına karşı çıkmışlardır. Aşk, aşırı sevgi yani sevgide ölçüyü aşma, sınır tanımama anlamına gelir. Allah için böyle bir aşırılık düşünölemeyeceğinden O'nun kuluna olan sevgisine aşk denemez. Kulun Allah'a duyduğu sevgi ne kadar güçlü olursa olsun yine de O'nu yeterince ve layık olduğu ölçüde sevemeyeceğinden kulun Allah sevgisi de aşk diye adlandırılmaz. Tasavvuf tarihinde aşkı yana yakıla yok olmak olarak tanımlayan ilk kişi de Hallac'dır. Hallac-ı Mansur'un temsil ettiği tasavvufi çizgide; ilim ve marifet ağırlıklı olan tasavvuf çizgisine karşı olarak, şeriatın sınırlarını zorlayan bir çizgiyi temsil eder. Daha sonra bu çizgi İbnü'l Arabi'de; "sevgi dini" kavramıyla ifadesini bulur. Mevlana Celaled-din-i Rumi'de; açıkça aşk dininden bahsederek, aşktan başka din ve mezhep tanımadığını ifade etmiştir

Kur'an-ı Kerim'de Allah sevgisi, muhabbet kavramıyla ifade edilir. Muhabbet iddiasında bulunanlar çoğalınca davalarını ispat için kendilerinden delil istendi. Ve bu dava ancak şu delil ile kabul edilir: Al-i İmran/31: "De ki Eğer Allah'ı seviyorsanız bana uyun ki Allah da sizi sevsin."

Resul'e ittiba edilmeden Allah'a muhabbet davasının delilsiz bir iddiadan ibaret olacağını bu Ayet-i Kerime çok açık bir şekilde ifade etmektedir. Allah muhabbetinin gereği, O'nun emir ve isteklerine kalbin içtenlikle teslim olmasıdır. Eğer bu teslimiyet yoksa bu iddia yalandır. Allah muhabbetini gerektiren sebeplerden şunları sayabiliriz:

- * Düşünerek ve manalarını anlayarak Kur'an okumak.
- * Farzlardan sonra nafil ibadetlerle Allah'a yaklaşmak.
- * Her zaman lisan, kalp, amel ve hal ile Allah'ı zikre devam etmek.
- * Kalbin Allah'ın isim ve sıfatlarını bilmesi ve gereği ile amel etmesi.
- * Allah ile arasına girip engel olan her sebepten uzak durması.

Böyle temellendirilmeyen bir muhabbetten "aşk" diye bahsedilebilir. Çünkü aşk, muhabbet

ayeti olarak da bilinen Al-i İmran/31. ayetin çizdiği sınırları kabul etmez. Maide /54. ayette ise; Allah u Teala şöyle buyurur: "Ey iman edenler! İçinizden kim dininden dönerse bilsin ki Allah kendisinin onları seveceği, onların da kendisini seveceği bir kavim getirir ki onlar Mü'minlere karşı alçak gönüllü, kâfirlere karşı onurlu ve zorludur. Allah yolunda savaşır ve hiçbir kınayanın kınamasından çekinmezler." Bu ayet-i Kerimede, kulun Rabb'ini, Rabb'inin de kulunu sevdiği ifade edilmektedir. Allah tarafından sevilen bu kullar için Ayet-i Kerime dört özellik sıralamıştır:

- 1) Mü'minlere karşı ince, nazik ve merhametlidirler.
- 2) Kâfirlere karşı ise, onurlu ve izzetlidirler.
- 3) Allah yolunda nefisleriyle, elleriyle, dilleriyle ve mallarıyla cihat ederler.
- 4) Allah'ın dininin hâkim olması için yaptıkları cihatta kimsenin kınamasına aldırış etmezler.

Bugün Mü'minlere karşı kibirli, şiddetli, kâfirlere karşı alçak gönüllü ve merhametli olan, batıl din ve ideolojilerle hoşgörü ve diyalog adı altında beraber olarak veya sentez ve analizlerle yeniden modern İslam yorumlarıyla oluşmuş din tasavvurunu, Allah yolunda cihad etmek zanneden Müslümanların, Allah sevgisini muhabbetullah değil de "aşk" olarak ifade etmeleri de aşk kavramının, Hududullah'ın dışında inşa edildiğinin açık bir göstergesidir.

Kur'an ve Sünnet, Allah'ın hangi Mü'min kullarını sevmiş olduğunun örnekleriyle doludur. Bunlardan bazıları: "Allah sabredenleri sever." Al-i İmran /146,

"Allah iyilik edenleri sever." Al-i İmran /134,148

"Allah hem çok tövbe edenleri sever hem çok temizlenenleri sever." Bakara/222

"Şüphesiz ki Allah kendi yolunda birbirine kenetlenmiş bir bina gibi saf bağlayarak çarpışanları sever." Saf/4

Allah'ın kimleri sevmediği de ayetlerde ifade edilir.

"Allah fesadı sevmez." Bakara/205

"Allah kibir taslayanı, kendini beğenip övüneni sevmez." Lokman/18.

"Allah zalimleri sevmez." Al-i İmran/57,140

"Allah kendini beğenen ve daima böbürlenene kimseyi sevmez." Nisa/36

Sünnette ise: "Allah'a amellerin en sevimlisi şöyle şöyledir, Allah Teâla şöyle şöyle olanları sever." gibi nice Hadis'ler vardır. Dolayısıyla Allah sevgisinin sabit olması ancak kulun amellerinde, sözlerinde ve ahlakında Resulullah'a tâbi olmasıyla mümkündür. Mesele; kulun Allah'ı sevmesinden öncelikli olarak Allah'ın kulu sevmesidir. Allah ise kulunu, zahiren ve batinen Resulü'ne tâbi olduğunda onun Allah'tan getirdiklerine inandığında, emrine uyup davetine icabet ettiğinde, O'nun hükmü ile başkasının hükmünden; O'nun sevgisiyle, başkasının sevgisinden vazgeçip O'na itaat ederek O'ndan başkasına itaat etmekten uzaklaştığında sever. Eğer bunlar olmazsa muhabbetullahtan bahsederek kendini hiç yorma. Çünkü sen hak üzere değilsin. Bol bol aşk edebiyatı yapabilirsin. Aşk vahiyle terbiye edilmediğinden aklına hâkim olmuş, hevanın emrine girmiş, Zeliha'nın kal-

binin zararını çatlattığı gibi kalbini çatlatmış ve seni Allah'tan uzaklaştırmıştır. Böyle bir aşktan Allah'a sığınınız. Tövbe suresi 24. ayette Allah (c.c.) şöyle buyurmaktadır: "De ki: Eğer babalarınız, oğullarınız, kardeşleriniz, eşleriniz, hısım-akrabanız, kazandığınız mallar, kesata uğramasından korktuğunuz ticaret, hoşlandığınız evleriniz size Allah'tan, Resul'ünden ve Allah yolunda cihad etmekten daha SEVGİLİ ise; artık Allah emrini getirinceye kadar bekleyin. Allah fâsıklar topluluğunu hidayete erdirmez."

Mü'minlerin Allah sevgilerinin samimi olup olmadığının ölçüsü, bu ayette açıkça ifade edilmiştir. Konusu şekil ve suret olan tasavvufta mecazi aşk olarak ifade edilen aşk ise büyük bir bela, korkunç bir afettir. Kalbi tahrif eder. Çünkü kalp Allah'ı sevmek için yaratılmıştır. Allah'ı ihlasla sevdiği için Hz. Yusuf, Züleyha'ya aşık olmazken, Züleyha müşrik olduğu için Hz. Yusuf'a aşık olmuştur. Aşk ruhu Allah'tan başkasını kulu ve kölesi haline getirir, esarete düşürür, aşkını ve maşukunu ilahlaştırır. Bu aşk bize Casiye suresi 23. ayeti hatırlatmaktadır. "Hevasını (aşkını) ilahlaştıran kişiyi görmedin mi?"

Kur'an ve Sünnet temelli Muhabbetullahı idrak etme, kavrama yerine, aşk söyleminin yaygınlık kazanarak öne çıkması; kapitalist kültürü içselleştirmiş, seküler yaşam tarzını düşünce ve davranış olarak kabullenmiş Müslümanların kendilerini ifade ettiği bir zemin olmuştur. Artık AŞK, Müslümanları modern hayata mistik bir anlayışla entegre etmenin adıdır.

GÜLSÜMÜN YILDIZLARI HALİL İBRAHİM ÜNLÜ

Bakışların gövde verir elma bahçesine,
dal kırığına sızar yeşilin anı izi;
her yaprak, bir hatıra gibi titrer,
arada bir nefes gibi durur.

Kelebekler,
seranatın gölgeli ayininde
kanatlarını unuttur,
ışığın titrek parçasında.

Bülbüller,
gülüşünün kıyısında
yanık bir ağıt taşır,
karanlığın içine serpilmiş.

Kelamın yamaçlarda yükselir,
adımların gölgelerle yarışır,
rüzgar kendi yolunu arar.
Araya düşen bir soluk,
hafifçe duraklayarak.

Fenerin gökyüzünden ışık çalar,
teyze;
elinde bir parça ay gizlenir.

Odamıza yıldız düşer,
titrek ışık süzülen bir tül gibi;
sen gelince,
her düş bir masal olur.
Duvarlarda çiçek açar her renk.

Ve sonra,
seni görünce,
çocukluğum geri kaçır;
zaman bir anlığına kırılır,
anılar fısıldar sıvalardan,
yanık bir ağıt gibi.

Geriye kalan gaz lambası, yadigâr;
eskimiş fotoğraflar seni taşır.
Çocuğun yoktu,
bizi öksüz bıraktın, teyzem.

Bekle bizi kabrinde;
geleceğiz ebediyete.

Yıldızlar,
gözlerinin gölgesinde titrer,
karanlığın içinde
sade bir ışık bahçesi açar.

BÎÇÂRE GÖNLÜM BENDEDİR KAPINA YA MEVLÂNÂ EMEL ORTAĞI

Bişnev kılıcıyla kestin nefsimi
Tarumar benliğim akislerini yele verdi
Şimdi bir hiçim yoktan da öte yok
Nâra yandı, nûra kandı, bîçâre gönlüm aşkınla boyandı.
Harâbe bir gönülden saraylar yaptım, yandım, yakıldım
Gölgelerden uzak kaldım ulaştım nice Kaf dağına
Fenâlardan bekâya uzanan çetrefilli yollarda
Seyrettim et ve kemikten kesret yolculuğunu dönülmez sahralarda
Vahdet dükkânında içtim bezm-i elestin şarâb-ı aşkını
Yıkılsın şimdi benliğimi saran bütün putlar
Mâsivânın girift ağları kaybolurken bir bir nazarımdan
Hakikat aralanıyor Mevlâna'nın nurlu kapısında.
Aklımı alıp omzuma
Nizamları kaldırdım rafa
Diyorsun ya canında bir can var onu ara
Beden dağında bir mücevher var o mücevherin madenini ara
İşitip lafzını işte geldim devrâna
Bîçâre gönlüm bendedir kapına
Avuçlarım dökülür semâya, gökler hepten sükût
Yıldızlı geceler şahittir canım yolunda metruk
Diyorum ya sağanak sağanak gelişim sana
Ezel mi ebed mi dem bu dem miydi
Fikrin enkâzı, şahlanış, yolunda bir can
Katrenin deryaya vuslatıdır an be an
Akılların ayağı kırıldı aşk deryasına daldı
Yokluk tufanı kabardı canlara yeni bir can katıldı
Aşk pazarında canlarını satıp dervişler
Semaya durdular eritildi bin başlı benlikler
Gel diyorsun ya işte geldim edeple râhına
Bîçâre gönlüm bendedir kapına Ya Mevlâna.

ZAMANDA SAKLI SESSİZ APLARSLAN KILINÇ

O gün evde yalnızdım. Babaannemin odası, her zaman biraz hüznün biraz huzur taşırdı. Tozları silmek bahanesiyle yıllardır hiç açmadığım ceviz kaplamalı sandığın yanına gittim. Parmaklarım kulpuna dokunduğunda, sanki geçmişten bir el omzuma dokunmuş gibi irkildim.

Zamanın izini taşıyan ceviz kaplamalı sandık, sadece bir marangozun maharetli dokunuşuyla değil, zamanın ruhuyla da şekillenmişti. Yüzeyindeki o zarif oyma motifler, kulpun kıvrımlarındaki incelik; hepsi birlikte geçmişe açılan bir kapı gibiydi. Bir bakan, geçmişin çağrısını duyar; bir daha bakmadan geçemezdi.

Her kadının hayatında bir köşeye sessizce yerleşen bu sandık, dışardan bakıldığında sade bir eşya gibi görünse de içinde kimselerin bilmediği hikâyeleri, hayalleri ve vedaları saklardı. Zaman ilerledikçe sandığın içeriği değişir; ama anlamı ve ağırlığı asla eksilmezdi. Her kadın için ayrı anlamı vardı bu sandığın. Baba evinden ayrıldığında çeyiziyle birlikte taşıdığı; yeni bir yuvaya umut, sevdâ ve başlangıçlar götüren sessiz bir yoldaş... Gençlik yıllarında içine biriktirilen danteller, yazmalar, mendiller... Hepsi birer düş parçasıydı.

Olgunluk çağında artık gençlik yerine hatıralar konurdu içine. Bir zamanlar sevinçle yerleştirilen eşyalar yerlerini beyaz bir kefenliğe, suskunlukla örülmüş bir hazırlığa bırakırdı. Ama en çok da sandık, sahibinin ruhunu saklardı: bazen eski bir aşkın gizli izlerini, bazen anne olmanın heyecanını, bazen de hayatın içinde kaybolan bir sesin özlemini...

Her sandık aslında bir zaman kapsülüydü. Kimisi geçmişe tutunurdu, kimisi geleceğe dair dilekleri içinde saklardı. Ve hepsi bir köşede, sessizce durur; gören gözlere görünmeyen, ama hisseden kalplere anlatılan özel bir hikâyeye sunardı.

Babaannemin sandığı bakalım bana nasıl bir hikâyeye sunacaktı. Kapağı açtığımda ilk gördüğüm, dedemin yıllar önce gurbetteyken gönderdiği mektuplardı. Kâğıdın kenarları sararmış, mürekkebi biraz silinmişti ama yazılan her satır hâlâ taze duygularla doluydu. "Gözlerim seni arıyor her köşe başında." diye başlayan bir cümle, gözlerimi doldurdu ve yaşlar yanaklarımı ıslattı.

Sonra bir zarf daha... İçinde askerdeki babamın gençliğine ait bir fotoğraf ve annesine yolladığı mektup vardı: "Anneciğim, burada her şey yolunda ama seni özlemeden geçen bir gün yok." Yazdığı kelimeler, bir çocuğun annesine duyduğu sevgiyle doluydu.

Sandığın derinlerine indikçe, hiç bilmediğim hikâyelerle karşılaştım. Bebek patikleri, saç örgüsü, kuru bir gül... Babaannem, hayatı boyunca kimseye anlatmadığı duyguları bu sandığa emanet etmişti.

En alt köşede, neredeyse görünmeyecek kadar gizlenmiş ince bir tül parçasına sarılı küçük bir kutu vardı. Kutunun kapağını kaldırdığımda, zaman bile durdu sanki. İçinden çıkanlar, babaannemin anne ve babasına ait sessiz hatıralardı. Zinciri kopmuş bir kolye ucu, solgun ama hâlâ ışığı yansıtan taşla geçmişe tutunuyordu. Yanında, kenarları yıpranmış bir düğün davetiyesi vardı; yazıları silinmişti ama hâlâ okunabilen "Birlikte yaşlanmak dileğiyle..." cümlesi, zamanın bile silemediği bir sevdanın iziydi.

Köşesinde ince nakışla "A" harfi işlenmiş bir mendil çıktı sonra. Belki bir veda anısında cebine koyulmuş, belki de bir kavuşma hayaliyle saklanmıştı. Kokusu gitmişti ama taşıdığı anlam hâlâ sandığın içinde yankılanıyordu.

Ve en son, küçük bir defter... Sayfaları sararmış, bazıları yırtılmıştı. Ama içindeki satırlar, bir annenin evladına duyduğu özlemi fısıldıyordu. "Bugün seni rüyamda gördüm, gülümsüyordun..." diye başlayan bir cümle, geçmişin içinden bugüne uzanan bir sevgi köprüsü gibiydi.

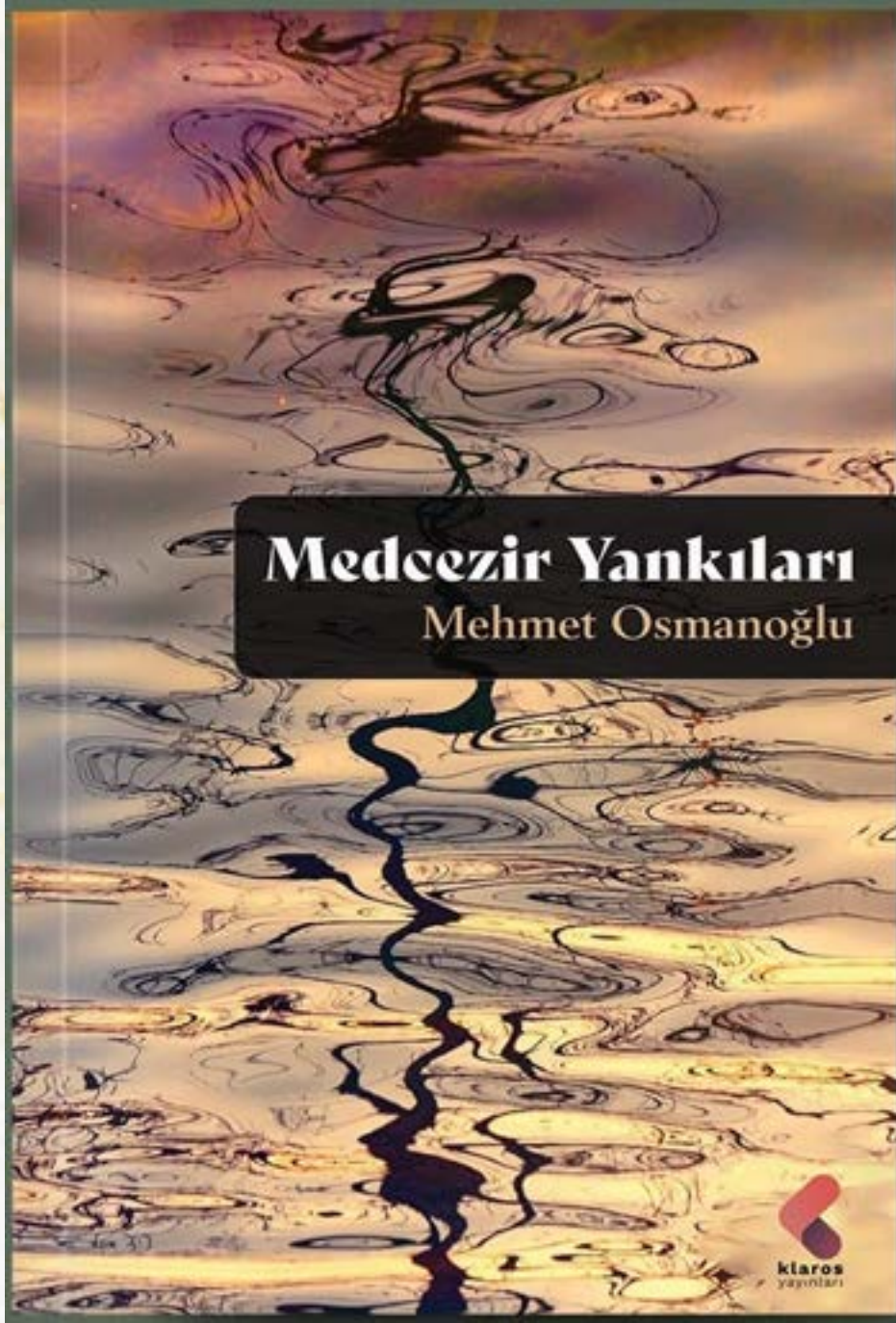
Tam sandığın bittiğini sanırken, diğerlerinden ayrı duran küçük bir bohça dikkatimi çekti. Kumaşı solmuş, kenarları elle işlenmişti. Açtığımda içinden minik bir yün hırka, üzerine tarih yazılmış bir doğum kartı ve sararmış bir fotoğraf çıktı. Fotoğrafta bir bebek, gözleri kapalı, yüzünde tarifsiz bir huzur vardı. Arkasına babaannemin el yazısıyla yazılmış bir not iliştilmişti: "Sadece bir gün koklayabildim seni." O an içimde bir şey koptu. Bu sandık, babaannemin kimseye anlatmadığı, sessizce yaşayıp içine gömdüğü bir acının da taşıyıcısıydı. Vefat eden ilk çocuğuna ait bu hatıralar, yıllarca kimsenin bilmediği bir yasın, bir annenin sessiz ağıtının izleriydi. Sandığın içinde saklanan bu küçük bohça, babaannemin kalbinin en kırılgan köşesiydi. Belki de bu yüzden sandık hiç açılmamıştı; çünkü bazı acılar, sadece sessizlikle yaşanırdı.

Her eşya, onun kalbinin bir katmanıydı. Sevdığı adamı beklemiş, oğlunun yolunu gözlemiş, anne olmuş, yarım kalmış hayallerini suskunluğuna sarıp saklamıştı. Sandığın içinde sadece nesneler değil; sabırla örülmüş bir kadın hayatı vardı.

O an anladım ki, bu sandık aslında sessiz bir anlatıcıydı. Her mektup, her eşya, onun bana bıraktığı bir hikâyeydi. Babaannem gitmiş olsa da sandık sayesinde kalbine dokunabildim.

Artık bu sandık sadece onun değil; benim de hikâyemin bir parçası. Her açışında onunla yeniden karşılaşıyorum.

Ve biliyorum ki bir gün ben de kendi sandığımı dolduracağım. Belki benim torunum da bir gün kapağını açar, kalbimin sesini duyar.

Tüm kitap satış noktalarında!

BAMTELİNE HÜZÜN DÜŞTÜ GÖNLÜMÜN ARİFE ÖZDEN

Gülistandan soldu gitti o güller
Bamteline hüzün düştü gönlümün
Penceremde şakır iken bülbüller
Baharına hazan düştü gönlümün

Gözyaşlarım kirpiğimden döküldü
Kapısında aşka boyun büküldü
Özüm, ruhum can evimden söküldü
Gizlerine ayan düştü gönlümün

Miski amber kokun değdi sızıma
Hasretini kazımışlar yazıma
Nakışlanmış içim dışım sazıma
Dost eline yaban düştü gönlümün

Tebessümle kıvrılırdı dudağın
Al olurdu gül goncalı yanağın
Bakışım la can bulurdu dimağın
Gerçeğine yalan düştü gönlümün

Yerle yeksan oldum çilem bitmedi
Yüreğime ukde kaldı gitmedi
Anlatmaya kalem kâğıt yetmedi
Dillerine aman düştü gönlümün

**YEDİ PERDE; AŞKIN VE ŞEFKATİN SANCAĞI HZ.MUHAMMED (SAV)
FATİH YILMAZ**

// Sen Hira'da parlayan ışık, Mekke'de hüznün ve Fetih, Medine'de Serdar ve Fatih,
düşmanlarına korku salan Münzir, Seyfullah'sın efendim.//

Dile gelsin toprak, ağaçlar ve cümle zerreler;
Nefesinin katresine âşık, cev-i hava.
Döner Mevlevi misali kendi yolunda her nefer,
Meşk eyler canlar, aşk ile çağlar doğa.

// Sen Hakikat yolunun en parlak, eşsiz neferi; karanlık dehlizlerde yolu aydınlatan Nur,
Sirâc'sın efendim.//

Senin dergâh-ı izzetinde parladı gökteki yıldızlar;
Dervişlerin yolunu aydınlatan her bir şuâ ile.
Nakış nakış ördün güzel ahlakın gömleğini,
Dilinden düşmeyen belagatli beyan ile.

// Sen kalplere şifa, âlemlere rahmet, evlere bereket; en güvenilir Emin, düşkünlere
sığınak, şefkatli yatak Şâfi, Şefik'sın efendim.//

Cübbenin püskülündeki altın yaldızlar,
Uzun parmakların arasında soluk kalırlar.
Dokunduğun yer dile gelir, inler aşkıyla,
Her daim şerefñâz eyler, adın sayıklar.

// Sen sözü Hak, özü pak, saf ve duru Münteha; fakir sofrasında bereket konukluğu;
Rabbi ile konuşan Miraç yolcusu Kelimullah'sın efendim.//

Gök kapıları açılır önünde birer birer,
Heybende ümmetine hediyelerin, müjdelerin var.
Aşkın yolu açıktır yol nizam bilene,
Burak üstünde, ışık hızında gidilen yollar var.

// Sen küfrü ve inkârı yok eden Mâhi, hidayete vesile, tevhidin son sancağı, vahyin vücut bulmuş hâli hem Resul hem Nebi'sin efendim.//

Adının geçtiği yerde inşirah bulur azgın nefisler,
Serencam edip tevhid bulur kalbi mühürsüzler.
Nezinde emir bekler köleler, zenginler ve yetimler,
Veysel'in âhında hüznü, Necaşi'nin zihninde belirir suretler.

// Sen adaletin terazisi Mahmud, merhametin eli, sözü bâki; hayır kapılarını açan Miftah, kalpler seninle mutmain Rahmet, Gavs, Ecir'sin efendim.//

Adının geçtiği odalar ferah – fezâ,
Sanki Aden cennetleri girdiğin rüyalar.
Uzaktan tâ Yesrib'ten gelir gül rahiyâ,
Alnı açıklar alır kokusunu, sonsuz ferahlar.

// Sen Hakk'ı çokça öven, en çok övülen, salat ve selam sahibi; Rabbine en çok itaat ve ibadet eden Abdullah; tüm güzelliklere Câmi, Câmiu'l Hasenât'sın efendim.//

Zamanın âhırinde, hikâyenin en evvelindesin,
Toplanmış âlem, ins-ü cin tek nefes seyr-ü sefer.
Hayatlarının kaydı geçerken gözlerinin önünden,
Şefkatin ve şefaatinle yol alır felek, bir kara balçık içinden.

// Sen müjdelenen Ahmed, insanlığın son perdesinde adı Cennet kapısına yazılı Hâtemü'l Enbiya Muhammed Mustafa'sın efendim.//

ATEŞ GEÇİDİ MÜJDAT BARUT

Aşk gibi yakan bir ateş yoktu; nefret kadar boğan bir zincir de.

En tehlikeli insan, kalbinde aynı anda hem öfkeyi hem de ateşi taşıyordu. O da öyleydi. İhaneti unutmuyor, sadece zamanı bekliyordu.

Konuşmaya geç kaldığını fark ettiği anda sustu. O andan sonra suskunluk, kaderine dönüşmüştü. Sustukça içindeki sözler taş kesiliyor, taş kesildikçe kalbi ağırlaşıyordu.

Gurbetin sokaklarında yürüdü; her yol, karanlık bir başka çıkmaza açılıyordu. Bazen bir köşe başında duruyor, ayak seslerini dinliyordu. Sanki biri arkasından seslenecekmiş gibi... Ama hep sessizlik vardı. Rüzgâr, duvarların arasından fısıldar gibi geçiyor, boş sokakları daha da soğuk ve ıssız gösteriyordu.

Bir ışık görse "işte yolum" deyip koşacaktı belki; ama hiçbir ışık sızmiyordu. Her adımında geçmişin gölgeleriyle karşılaşılıyordu: Bir bakış, bir gülüş, bir hatırlayış... Hepsi birer diken gibi saplanıyordu aklına. Her hatıra, gölgesini uzatıyor, yürüdüğü yolu daha da karanlık kılıyordu.

Zaman, onu iyileştirmek yerine daha da yaralıyordu. Yorgun düşleriyle, yalanların içinde gerçeğe tutunarak ilerliyordu. Ayaklarının altında kırılan taşlar, kalbinin sessiz çığıklarını yankılıyordu.

Ve sonunda anladı: İnsanı öldüren yalnızlık değil, umut ettiği ışığın hiç doğmamasıydı.

Ama yine de yürümeye devam etti; çünkü geriye dönmek, artık onun için bir seçenek değildi.

ÜZÜLME NURİ PEKSÖZ

Sağlam olur elbet gamdan kaleler,
Kurtulur gönlünde diyar, üzülme!
Biter çektiğimiz bütün çileler,
Gelir uzaklardan o yâr, üzülme!

Her kışın ardında bir bahar vardır,
Gecenin sonunda bir seher vardır,
Her çilede yaratandan sır vardır,
O, her dileğini duyar, üzülme!

Çiçek açar karlı dağlar zamanla,
Teskin olur yaraların dermanla,
Kader kitabını okuyup anla,
Zemheriden sonra bahar, üzülme!

Hep karalar giymez acı çekenler,
Kurur bir gün bağrındaki dikenler,
Durur bu savaşlar biter figanlar,
Çile her günahı yuyar, üzülme!

Sarıl sevdiğine matemler bitsin,
Gözyaşların yüreğini avutsun,
Aczini sun O'na, inayet etsin.
Bir rahmet rüzgârı eser, üzülme!

SEN YOLUNA BEN ÖLÜME SEHER ERCAN

Ne kadar sanıyorsun ki bu hayatı? Bisküvini çaya batırdığın o kısacık süre kadar. Sırf bisküvi o çaya dalsın diye ortadan ikiye kırıp çay bardağına sığdırmaya çalışmak kadar acemice. Bisküvi çayın içine düşmesin diye o ıslanmışlığın ayarını iyi tutturabilmek kadar çaresiz. Ardından ağzına götürene kadar dışarı düşmesin diye dertlendiğin derdin, endişen... Hayat bu kadar işte. Dünyanın her bir zerresinde, yok oluştan varoluşa savrulan ve ardından ne kadar çabalasan da yok oluşuna engel olamadığın bir savaş. Bir gidiş belki de geldiğin yere doğru. Gittiğinden bihaber tıpkı geldiğinden olduğu gibi... Peki, hiç hesapta olmadığı hâlde bir anda savrulduğumuz, bize iyi gelen şeyler niye? Belki de çağırılan yere artık gitmek gerek diye!

Herkesin bir yolu var. Bir türlü gidemediği veya bir türlü dönemediği. Ve herkesin bir bildiği var mutlaka, kararından asla dönmediği. Oysa "asla" dediğimiz ne varsa asla olmuyor değil... Her birimiz farkında olmadığı dünün "asla"larını yaşıyor bugünlerde. Hayallerinde büyüttüğü içindeki çocuğun hayallerine kavuştuğu anı izliyor sessizce... Kimsesizce... Çünkü kaybetmiş artık kalabalıklığını. Kaybetmiş arkadaşlarını, arkadaşlığını. Kimi sevdiyse gitmiş mutlaka. Kime gitse sevilmemiş. Zamanla hissizleşmiş. Ve artık diğerleri gibi ortadan kaybolmayı öğrenmiş.

Her birimizin kaybettiği ancak bulunmaya mahkûm olmadığı eşyalar var bir yerlerde. Duygular var, soğumuş duygular, sonrasında hiçbir sıcaklığın ısıtamadığı... Kiminin gözyaşları var, gökyüzü gibi mavilikler dilerken damlalarının denize ulaştığı. Kiminin aynaları var; kırılan, yansıyan. Ruhunun dalgaları var kiminin de. Öyle çok dalgalı ki bir sesin içinden binlerce şarkı mırıldanabilecek kadar. Öylesine çok rengi var ki hayatın, bugünün ve yarının. Ve bu nice rengin arasında zamanın rengi hiç belli olmuyor. Kulaklarımda hâlâ onun son sözleri çığlık çığlık içimde susturuluyor. "Sen yoluna, ben ölüme!" diyor. Evet, bizzat emrediyor. Kibarca bir "Git!" demek yerine paramparça ve karşılıklı bir "Yok ol!" emri veriyor. Oysa bir yol mu ki bu? Yolun sonunda bir yol yok! Bu ne kadar da ürkütücü! Hâlbuki her zaman en az iki yol mutlaka vardır; gitmek ya da kalmak gibi, durmak ya da geçmek gibi. Yani zıtlıklar olduğu müddetçe her zaman en az iki yol var gibi değil mi? Peki ya şimdi benim ve senin yolun neresi?

Şimdi içimde silik bir kayboluş çizgisi... Cebimde sessizlik kuruşları... Ve ardından ağzımdan bir çırpıda çıkıveren "Yol neresi?" sorusu. Ve birden beliren doğrular, eğriler, yanlışlar silsilesi. İşte orası hapsoluş... Sonrasında derin bir muhasebe vicdanımla. Emanet olduklarımla, emanet ettiklerim arasında geçiyor sinsi bir kavga. Fazlalıklar ve eksikliklerden ortaya çıkan bir kıskançlık var dünyamda. Her an gözlerimde hazır bir birikmişlik... Her geçen gün kapağındaki renklerin solduğu, isminde kalbimin kalbine sor-

duğu, parmaklarımın sayfalarını hiç incitmediğı ve birkaç gözyaşımın üzerinde gezindiğı bir kitap var. Seni bekleyen ve de aynı zamanda senden gizlenen.

Ben o kitabım belki de. Benim yolum orada. Senin yolun da burada. Ancak bizim yolumuz işte birkaç adım ötede, beride veya geride. Elvan çiçeklerin arasında ya da ilerleyen zamanda. Zamanın rengine aldanışımızda. Önümüzdeki siyahları beyaza boyayışımızda. Sırf yeniden bir sayfaya başlamak kolay olsun diye ısrarla beyaza boyayışımızda. Oysa gri olmalı hayatımız. Biraz siyahtan biraz beyazdan oluşmuş bir gri... Hem böylece çok da üzölmeyiz yağmurlu günlerde. Boyadığımız beyazlıklar belki birbirinden farklı ve özel olacak şekilde düşer bir gün yere.

Derin bir nefes alabileceğim kokulu bir yel eser belki buralara. O aldığım en güzel nefes olur. İşte ben o esen yelde arayacağım kaybettiklerimi. Ve bile isteye kaybedeceğim artık bazı şeyleri. Önce emirlerini yok edeceğim senin. Çünkü bırakırsam o bizi yok edecek. Ardından bulduğum ne varsa sırayla kaybedeceğim. Seni en sona koyacağım kaybetme sırasında. Saklımda bir sen varsın sonuçta, bir de o kitap... İncitilmemiş hiç. Çok fazla incitmiş belli ki ama hiç incinmemiş bir kitap. İşte onu kaybetmeyeceğim. Bir gün yollar ayrıldığında gittiğim yere de götüreceğim. Ve gömeceğim onu bir gün öldüğü yere... Sonra asıl "Sen yoluna, ben ölüme!"

Radyolar Gece Hüzün Çalar

Hüzünlü şarkılar çalıyor radyoda
Giden son kuşların ardından
Çılgık çılgına bir sessizlik kalıyor geride
Ardına bakmadan giden kuşların ardından
Usulca çöküyor yeryüzüne karanlık
Baktığım her yer sen, gördüğüm sade bir yalnızlık

Sesi çıkmıyor kaldırımların gece yarılarında
Son ayak sesi de gidince otogarlardan
Bileti kesilmiş yolcu son duraktan
Ayrılınca sessizce bir adam, ayılır şehir
Bir sabah vakti saba makamında
Giden yalnızca bir adam, kalan bomboş sokaklar

Üveyikler çıkınca er vakitte sokaklara
Omzunda çantasıyla çıkar işçiler
Gözlerini ovuşturur okula gidecek çocuk
Bekçiler merkeze yol alınca, uykuya dalar şehir
Kuş cıvıltıları başlarken seher vaktinde
Kuşluğa durur kulluk makamında
Başı göğsüne düşmüş bir adam
Uyuyan yalnızca bir şehir
Uyanan yalnızca ağaran şakaklar

Ahmet KAFKAS